

MAGYARI HÍR

Taxa postală plătită în numerar conform aprobării Dir. Gen. PTT No. 157.012/1934.

4 lei

Ngs. Ramaszetter Róbert urnak
Disztér 1-2. BUDAPEST

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 80 (1522) szám * Vasárnap, 1937 május 9

Főmunkatárs:
dr Gyártás Elemér

Május tizedike

Immár tizenhatalmadikszor érjük meg úgy május tizedikét, hogy ez a nap Romániában nemzeti ünnepet jelent, az összes románlakta területeknek egy nagy államban való egyesülése ünnepét. Szép tavasznap a természetben is. A jelen örömeit is sugározza, a virágzások és megérlelődések reménységét is hirdeti, s a gyümölcsözések ígérését is magában foglalja. A természetnek ez a jelképező megnyilatkozása veszi körül az állam legnagyobb és legösszefoglalóbb ünnepét. Mintha azt mondaná ez a jelképezés, hogy a természettel való összhang az államra nézve is meg tudja hozni mindazt a kiteljesedést, amit a szép tavasznap jövődként hirdet az igyekvő, a dolgozó, a küzdő, a kenyérért és lelki emelkedésért nap-nap után fáradozó embereknek.

Az állami ünnep ilyen derűs verőfényében állónak látjuk az ország vezető népét. És mi, az ország többi együttlakó és kisebbségi népei közül a magyarok, a vezető nép ünnepelő ragyogásának az örömeit tisztelettel fogadjuk, annak tartósságát és állandóságát őszinte megértéssel kívánjuk. Jól tudjuk, hogy a kiteljesedett állami létben a vezető nép boldogulása neki biztosságérzést ad, életútja nyugodt haladását és emelkedését hozza el neki, s akkor bizalommal tud nézni úgy a világba, mint országára határain belül a többi népre. Így a vezető nép jóérzése folytán kialakulhat minden együttlakó nép között a testvériség, mely minden ország testi-lelki jólétének legfontosabb előmozdítója a jóléltelmezett szabadság és egyenlőség mellett.

Ennek a fejlődésnek a biztos útját kívánjuk őszinte szívből az állam legnagyobb ünnepén. Kívánjuk úgy vallásos hitünkben folyóan, mint a világi jogrendszer ránkvonatkozó rendelkezéseinek meggyőződéses átérésével.

Vallásos hitünkre nézve lényegesen elgigázító az az egyházi tanácsadás, mely Szent Pál apostol római levelének szavaiból hangzik felénk. Ez a tanítás mondja a következőket: „Minden lélek engedelmeskedjék a felső hatalmasságoknak; mert nincsen hatalmasság, csak Istentől; és amely hatalmasságok vannak, az Istentől rendeltettek. — — — Annak okáért szükség engedelmeskedni nemcsak a megtorlás haragjáért, hanem a lelkiismeretért is. — — — Adjátok meg azért mindenkinek, amivel tartoztok; akinek az adóval, az adót; akinek a vámmal, a vámot; akinek a félelemmel, a félelmet; akinek a tisztességgel, a tisztességet.” (Rómaiakhoz írt levél 13. rész 1. 5. és 7.)

A világi jogrendszer irányelvei pedig a nemzetközi jog legújabb fejlődéséből szólnak hozzánk olyan hangsúlyozással, mintha némelyik szavuk a közel kétezer éves egyházi tanítást akarná ismételni. Különösen a Nemzetek Szövetsége genfi harmadik ülészakájának 1922. évi szeptember 21-iki nevezetes határozatára gondolunk, melynek harmadik szakasza ezeket mondja: „A közgyűlés teljesen elismervén a kisebbségeknek azt a jogát, hogy a Nemzetek Szövetsége által pártfogolva legyenek minden elnyomatással szemben, egyúttal az ő kötelességüknek is tudja, hogy a faji, vallási, vagy nyelvi kisebbségekhez tartozó egyének hűség-polgároként együttműködjenek azzal az állammal, melyhez most tartoznak.” A jog és kötelesség összhangjára való törekvés van e szavakban, s a hűségre utalás már több is,

A francia képviselőházban napok óta tartó vita folyik a kormány politikájáról

Fokozódik a belső nyugtalanság a szélsőbaloldali felülkerülése miatt. — Május elsején a szakszervezetek vezére bejelentette a forradalom akarását

Az ideérkezett párizsi lapokból bizonyos nyugtalanság olvasható ki a franciaországi belső állapotok legújabb jelenségei miatt. Most olvashatunk közvetlen tudósításokat a május elseji ünnepéről. A lapok megállapítják, hogy korábbi években csak szélsőbaloldali párt-ünnep volt május elsején. Most az idén a népfrent-kormányra hivataltos ünnepé tette. A minisztériumok, bankok, biztosító társaságok, egyetemek, iskolák, színházak, mozik, kereskedések mind zárva voltak, a lapok nem jelentek meg, az autóbuszok, taxik nem közlekedtek.

A *La Croix* írja:

— Ez a nap legfőképpen az emelt ököl, a vörös zászló és az Internacionálé jegyében telt el.

Az ünnepi felvonulások két helyről indultak el. Egyiket az Általános Szakszervezeti Szövetség és a Népfrent Országos Bizottsága a Voltaire-térről indította, a másikat a szélső baloldali pártok szervezték a Beaumarchais-körúton. A két menet aztán a Nemzeti-téren találkozott, hol *Jouhaux* szakszervezet-szövet-

ségi főtitkár mondott ünnepi beszédet. *Jouhaux*-t a „tömegek minisztere” névvel emlegetik. A téren

a zenekarok az Internacionálét játszották, csak vörös zászlók lengettek, s köztük bőven a valenciai kormány vörös-fekete-vörös, továbbá sárga és kék zászlói. A francia nemzeti zászló sehol.

A tömegekből fel-feltörték sűrű gyakorisággal a kórusban kiáltások, melyek a lámpavasra küldöttek sokakat, gyilkosnak mondották a faszizmust, akasztófát követeltek *Dela Rocque* ezredesnek, stb. *Jouhaux* beszélt a nyugalom és rend érdekében való kötelességekről is, de aztán így folytatta:

— Nem mondtam ki még eddig a forradalom szavát, azonban annyit most kijelentek, hogy a szó leghangúlyozottabb értelmében forradalmi tevékenység felé haladunk.

Beszédét azzal fejezte be, hogy a spanyol vörösekre való bajtársi segítségre hívta fel a tömeget. „Készüljünk föl, — mondotta — hogy fölszabadítsuk őket az elnyomás alól.”

A vezető polgári lapok a kormány mellett felnőtt másik hatalom ellen

A május elseji felvonulások hatása alatt az olyan vezető lap is, mint a *Le Temps*, azt írja, hogy a kormány nem kormányoz, hanem a tömeg sodrában úszik. Utal arra, hogy *Blum* miniszterelnök szünetet ígért egyik legutóbbi beszédében a szocializáló törvényhozási munka tekintetében. Viszont erről a „szünet”-ről *Jouhaux* a május elseji ünnep alkalmából leki-csinylően nyilatkozott, hogy „igen, lehet szünet, de csak az elért eredmények megszilárdítására, azonban nem a lemondásra. Május elseje továbbküzdést hoz, május elseje az új követelések napja.” Megemlékezik a *Le Temps* a kommunisták fölappjának, a *L'Humanité*-nek hasonló követeléseiről, melyek a „miniszterelnök kijelentéseinek az ellenpontját alkotják.” A *Le Temps* aztán így folytatja:

— Tehát a szélsőség az, mely úgy az ország, mint — sajnos — a világ előtt azt a lát-szatot kelti, hogy

a folyamatban levő forradalom nem

alkalmazkodik a Blum, Léó úr által mondott szünethez. Ez utóbbinak a munkatársai és saját pártjának vezető szervei nem osztotnak abban, hogy minket a fegyverszünet komoly és gyakorlati akadásáról meggyőzzenek,

holott ezek tulajdonképpen a hatalom valóságos birtokosai. Nem akarunk kételkedni a kormány jóhiszeműségében, de sajnos, nem tudjuk ugyanezt elmondani a két (a szocialista és kommunista) Internacionáléről, s a szakszervezeti hatalmasságokról, melyek a legutóbbi június óta hozzászóltak, hogy igen gyakran végső sorban maguk döntenek.

A *L'Intransigeant* szintén arról ír, hogy „senkise biztos a kimondott szó tetté válásában. Senki, maga a kormány se, aki a szót kimondja. Ugyanis a kormány nem szabad, mert maga mellett felnőni engedett olyan hatalmat, amelyik őt elnyomja.”

(Tudósításunk folytatása a 2-ik oldalon.)

mint merev jogszabály, mert átérzést, erkölcsi átélést, vagyis önként fakadt meggyőződést kíván.

Ezek tudatával állunk mi is ott az állam május tizediki ünnepén, hogy az állam vezető népe örömeit a mi tisztelő hozzájárulásunkkal is növeljük. Adja Isten, hogy hűségünk és hű-

ségre törekvésünk kölcsönös megértéseket tudjon ébresztetni, s az ország minden népe között egymás iránti megbecsülést, szeretetet és bizalmat tudjon elősegíteni. Olyan testvériséget, mely nemcsak az országot járja át, de az országon túl is erősíti és gyarapítja a nepek közti jóakaratot.

Blum miniszterelnök védőbeszéde a kormány általános politikája mellett

Párizsból jelentik: Blum miniszterelnöknek a Hindenburg katasztrófájával kapcsolatban kifejezésre juttatott részvénytárgyalása után a képviselőház folytatta a kormány általános politikája ügyében előterjesztett interpellációk vitáját. A vita elhangzása után Blum miniszterelnök emelkedett szólásra és válaszolt az interpellációkra. Mindenekelőtt emlékeztetett azokra a hírekre, amelyek a világhiálással kapcsolatban elterjedtek.

— Egész csomó álhir terjedt el a sajtóban, — mondotta többek között — és ez bizonyos vak rémületet keltett. Ami a kiállítás megnyitására elhalasztását illeti, a kormányt ezért nem terheli felelősség, hiszen más kiállítás megnyitását is halasztották már el. Azok pedig, akik arról beszélnek, hogy a sztrájkok már általánosokká váltak, tévednek. Az ilyen állítások teljesen alaptalanok. A valuta kiegyenlítő alap ügyében megismételhetem azt, amit a pénzügyminiszter mondott a pénzügyi bizottságban: az alap továbbra is folytatja rendes működését. Ami pedig az általános politikai helyzetet illeti, nyugtalanságról nem lehet beszélni. Sokan azt vetik szemünkre, hogy nem élünk hatalmunkkal, mások pedig azt állítják, hogy visszaélünk vele. Egy évi tapasztalatra hivatkozva, csak azt felelhetem, hogy a népfrent-program az egyetlen, mely a többséget a kormánnyal összekapcsolja. Ezen a közös programon kívül semmiféle intézkedést nem tervezünk. A tízmilliárdos közmunkák céljára a kormány nem szándékozik újabb kölcsönt kibocsátani.

A továbbiakban hangoztatja Blum miniszterelnök, hogy még az ülésszak vége előtt képviselőház elé terjeszti az adó- és vámtörvények bizonyos mérvű reformját és a kormány szükség esetén az országgyűléstől kér megfelelő eszközöket a munkaügyi béke biztosítására.

A képviselőház ezután másnapra halasztotta az ülést.

A KOMMUNISTÁKNAK MEG JOUHAUX SE ELEG FORRADALMI

Párizsból jelentik: A *Matin* értesülése szerint a „harmadik internacionálé” új utasítá-

sokkal látta el a francia kommunista pártot. A Komintern ugyanis meg akarja tisztítani a francia munkás szakszervezetek vezetését azoktól az elemektől, akik meggátolhatnák az internacionálé 1936 szeptemberében kidolgozott forradalmi tervének megvalósítását. Az ellátásra kiszemelték között van *Jouhaux*, az általános munkásszövetség főtitkára is. A mozgalmat a párizsvideki vas- és fémipari munkások szakszervezete fogja irányítani és megindítani. Ez ugyanis teljesen kommunista befolyás alatt áll és elnöke *Costes* kommunista képviselő.

Az egész világon több millió beteg

köszöni gyógyulását a világhírű amerikai Gastro D. gyógyezernek. Máj- és epebajok, görcsök, ideges gyomorbetegségek eseteiben hatása egyedülálló. Ez a gyógyszer egy amerikában felfedezett gyógynövény kivonatával készül és az összes fent felsorolt betegségeknek azonnali enyhülést okoz és rövid időn belül a gyógyulást biztosítja.

Tekintettel arra, hogy közvetlenül a központi és vegetatív idegrendszerre hat, amelyek a legtöbb esetben közvetlen okai az emésztőszervi megbetegedéseknek, az idegrendszer különböző zavarainak eseteiben is nagyon kedvező hatást fejt ki.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 135 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárban, București, Calea Victoriei 124.

Az osztrák külügyminiszter Londonban és Párizsban

A német külügyminiszter Rómában

Bécsből jelentik: Hivatalosan jelentik, hogy *Schmidt* Guido osztrák külügyi államtitkár szombaton egy osztrák küldöttséggel Londonba utazik, hogy a szövetségi elnököt és a kormányt a koronázási ünnepségen képviselje. A londoni látogatás reprezentatív jellegű

lesz. Visszatartában, május 19-én a külügyi államtitkár Párizsban megtekinti a világhiálítás osztrák pavillonját és látogatást tesz *Delbos* külügyminiszternél. Konkrét politikai tárgyalások sem a londoni, sem a párizsi látogatásra nincsenek tervbevéve, de a látogatás alkalmat nyújt a politikai helyzetre vonatkozó megbeszélésekre *Edennel* és *Delbossal*. Az osztrák külügyi államtitkár május 20-án tér vissza Bécsbe.

Rómából jelentik: *Blomberg* német hirodalmi hadügyminiszter pénteken megérkezett Rómába. A pályaudvaron maga *Mussolini* fogadta és részvétét fejezte ki a „Hindenburg” katasztrófája miatt.

Zürichi zárlat: Párizs 19.63, London 21.58, Newyork 437 egyenlő, Brüsszel 73.82 fél Milánó 23, Amszterdam 239.80, Berlin 175.75, Bécs — schilling 81, Prága 15.23, Varsó 82.85, Belgrád 10, București 325.

Hönig
Frigyes
**HARANG-
ONTÓDE**
Arad,
Str. Barjta 10-21.
Alapítva:
1840.
Telefon: 376.

Piros rózsák

Irta: Illy János

A pénzespostás kihalászta a könyvből a csekklapot. A kis keskeny szelvényzalagocskák mellé odaszámolta a pénzt is. A folyószámla-osztály felfigyelt. Az egyhangú, szürke munkanizsgésbe egy kis izgalom vegyült. A kis Kápolnainak pénzt hozott a posta. A hatalmas nagy könyvek fölött egy percre megállt a tollak percégsé. Szokatlan dolog volt, hogy itt, ebben a ridég nagy teremben, ahol egész nap égő lámpafény mellett körmölte negyven ember a hatalmas részvénytársaság apró összegecskékből össze-tevődő vagyonát, valaki, egy kis részecskeje a nagy, szürke munkagépek, pénzt kapjon. Nem a részvénytársaság, hanem annak egy kis aláza-tos szolgálkájá, a kis Kápolnai.

Egy pengő borraivalót nyomott oda a postásnak. A cvikkeres, egyenruhás ember a füle mellé dugott tintaceruzához bökte az újját, halk köszönömöt mormolva összeacsapta a könyvét és elkaeskaringszott a sok asztal között kifelé a folyószámlaosztályból.

— Egy kis nyereség! — mentegetőzött Kápolnai a nyakáig elpirulva, nehogy a kollégák valami különös szerencsére, orokságra vagy más ílyesfélére gondoljanak, holnapra megtudja a vezér és vége van. Fuccs az állásnak, a legközelebbi B-listánál úgy kirepül innen, mintha soha itt se lett volna.

— Csak egy kis sorsjegynyereség! Semmi az egész! Igazán semmi! Egyszer csak nyerhet az ember!... Régen játszom már, de még soha egy vasat nem láttam, most aztán egyszer, na, én rám is rám mosolygott a szerencse!... Semmi az egész!...

Dadogott, rakosgatta a szavakat, félszemmel már odasandított a hosszú Varanyira, ez még eddig mindenkit megpumpolt, akinél csak sejtett egy kis pénzt. Már jön is feléje. Már mosolyog

azzal a széles, utálatos borjúarcával... Pedig ő nem fog kölcsönözni, nem, ennek a kis pénznek ma egészen más rendeltetése lesz. Meglepi az asszonyt. Eppen ma van a nevenapja. Olga. Ed-dig mindig két szál rózsát vett neki. Kettőt, semmivel se többet. Négyéves házások, minden évben ott szorong a két szál rózska a kezében, mikor ezen az estén hazajön. De ma nem két szálát vesz, hanem huszat. Husz szál rózsát. Hadd örüljön az asszony. Azután majd vacsora után egyszerre csak előáll a programmal, hogy egy kis cigányzenét hallgatni lehetnének a kávéházba. Az Edisonba. Ugyis olyan ritkán járnak már oda. Pedig ott ismeri meg a feleségét a rendes szer-dai társaságban. No, azután marad is még egy kis pénzeske, azt majd odaadja az asszonynak, majd este, ha hazajönnek a kávéházból, jókedvűen, felgyűlv a szép nap örömeitől, hadd legyen magának valamit rajta. Egy ruháralvót, vagy másfélét. Az asszonyoknak mindig van kívánságuk, vágyuk. Ha titkon bennük él is, de mindnek a szíve alján ott szunnyad valami óhaj-tás. No, majd napfényre gyújtja ő ma este ezt a kívánságot.

Mikor hazament, elsősorban herohant a virág-füzletbe. Már éppen zárni akartak. Megrendelte a rózsákat. Husz szálát. Pontosan huszat. Gyönyörű piros rózsákat. Télnek idején bizony jókora árcsokát elkértek érte. A virágosné mosolyogva szórta oda Kápolnai elé a hatalmas összeget. Kápolnai mosolyogva fizetett. Mit jelentett neki ma ez az összeg. Hadd érezze meg az az asszony, hogy mennyire imádjá. Sok küzdelmébe került, míg az övé lett, mások is bolondultak utána, de ő harcolt, verekedett, könnyezett érte, míg végre megértette, hogy ő az egyetlen férfi, aki igazán jól fog vele bánni. Hát ebben nem is volt hiba.

Az asszony szívében még élt egy leánykori szerelem, azt hiába, nem lehetett onnan kiker-getni. Jó gyerek ez a kis Kápolnai, szereti is, de ha az a Bodó Ferke nem lett volna olyan gar-razda lump, mégis csak ahhoz ment volna. Azóta csak egy párszor látta. Ha találkozik vele, meleg-gen, hosszan megszorítja a kezét, azután odább

megy. Néha egy könnyecpetet is lát a férfi szemében. Tetszik neki ez a titkos játék, amely úgy egyszer-kétszer eleje bukkán, de azért a kis uracsokját szereti igazán. A kis Kápolnait. Pedig eddig még minden évben küldött az a bolond Ferke a névnapijára egy csokor piros rózsát. Pontosan tíz szálát. Négyéves házasságuk alatt három ilyen csokor jött a házhoz és ő mind a háromszor eldugta a Bodó Ferke rózsáját, hogy az ura még ne találja. Nem volt lelke visszaküldeni. Egy percre mindig odaállt a tükör elé és mosolyogva nézte magát, szép-e még? Ugy látszik, igen, mert a Ferke rózsái nem akarnak elmaradni. Az a bolond fiú még mindig szereti.

Mikor hazajött, a kis vakarcs mindenestől már mosolygott rá fényes parasztaarcával.

— Nagysága, kezit csókolom, gyönyörű rózsák jöttek!

Fogta őket, a megszokott mozdulattal, indult be velük a szobába, odabent rászórtotta az arcát a hatalmas piros virágokra, egy kicsit be is bűnyta a szemét, beleszipantott a kábító illatba, egy kicsit visszaringott a szíve a multba. Istenem, szegény Bodó Ferke... hiszen ha nem lett volna olyan garazda lump, aki minden nap reggel megy haza... Eh, vége... Elég volt... Az ő kis uracsokja két szál rózsáját többre becsülte, mint ezt a... ezt a sokat itt ni... Sok... Tényleg milyen sok... Eddig pontosan tíz szálát küldött mindig ez a bolond Ferke... De ma, úgy látszik, nagyon a fejébe szállhatott az emlékezés mámorára... Nini... Pontosan husz... Husz szál gyönyörű piros rózska...

Az előszobáján csöngettek. Az ura. A kis Kápolnai. Hyenkor szokott hazajönni. Dobogó szívvel szaladt be a fürdőszobába, a piros rózsákat odarejtett a kád mögé. Ide szokta minden évben eldugni a tíz szálát, az ideén idekerült a husz szál is.

Leült az ablakhoz állított karosszékebe. Itt várja meg mindig az urát ezen a napon. Már látja a kis aláza-tos, szelid mosolyú Kápolnait, amint felszágáz arccal odanyújtotta neki a két rózsát. A megszokott két piros rózsát, amelyik

Rómából küldik üdvözlét a Magyar Lapok társasutazásának résztvevői

Rómából jelentik: A „Magyar Lapok” ötödik nagy társasutazásának résztvevői csütörtökön este 11 óra 55 perckor megérkeztek a római Termini állomásra. A „Magyar Lapok” utasai a legnagyobb kényelemben, zavartalanul tették meg gyönyörű útjukat s frissen és vidáman érkeztek meg az olasz fővárosba, ahol nagy körültekintéssel történt meg az elszállásolás a legkiválóbb szállodákban. Pénteken társasutazásunk résztvevői végignézték az abesszin császárság kiállításának egyéves fordulójára rendezett nagy fasiszt. ünnepséget és egyébként programszerűen telt el a nap. Társasutazásunk résztvevői szombaton a déli órákban pápai kihallgatáson jelentkezték.

Társasutazásunk résztvevői a „Magyar Lapok” útján küldik olaszországi üdvözlét rokonaiknak, ismerőseiknek és barátaiknak.

Emelték a kenyérrájakat Timisoarán. Saját tud. A városi időközi bizottság legutóbb a barna kenyeret 7.50, a félbarnát 9 és a fehér kenyeret 10 leire maximálta. A pékek a malmosokkal egyetemben napokig eljártak a városnál, hogy az árak megváltoztatását kieszközöljék.

A pékek végül is azt a váaszt kapták, hogy a polgármester pénteken hozza meg a döntést az árakra nézve, miután az ügyet az időközi bizottsággal letárgyalta. Pénteken a déli órákban jelent meg a pékek és malmosok köldöttsége Coman Agoston időközi bizottsági elnökkel. Coman polgármester súlyos szemrehányással illette a pékeket, mivel megállapítása szerint közülük huszonegyen a félbarna kenyeret 10, a fehér kenyeret pedig 11 lejért árúsították. Azt az ajánlatot tette, hogy a város — miként azelőtt — a fehér kenyeret most is kivonja az ármaximálás alól, ezzel szemben a barna kenyeret 8, a félbarnát 9 leire maximálja. A pékek nem fogadták el ezt az ajánlatot. Végül is abban egyeztek meg, hogy a barna kenyér maximális ára 8, a félbarnáé 10 lei, a fehér kenyér ára nincsen maximálva. Így a barna kenyér ötven banival, a félbarna egy leiel drágult meg.

ezen a napon mindig kijár neki. Már elő is készítetté az asztalra a vázát.

A cselédke nyit ajtót. Kápolnai ragyogó arcát állít be az ebédülőbe. Az asszony felugrik, eléje fut, de az arca egy kicsit elfelhősödik. Ejnye, hát lehetséges volna, hogy a kis Kápolnai ma először megfeledezett a rózsákról? A két szál rózsáról? Nem is szól. Csak némán mosolyog, mintha nem is tudná, hogy neki ma a nevénapja van.

A vacsoránál egy darabig szótlannal ülnek. Csöndes, szürke évés. A kis Kápolnai kezébe veszi a poharat. A szódás, könnyű bor világos-zöldkén csillog.

— Drága kicsim! Éltessen az Isten sokáig! minden jót és szépet kívánok a neved napjára!

Az asszony is kezébe fogta a könnyű, metszett üvegű talpas poharat. A szemében egy könny csillog. Bodó Ferkótól még mindig jönnek a rózsák, már nem is tíz hanem húsz... A kis Kápolnaitól pedig már az a két szál sem...

— Küldtem neked rózsákat is, fiaskám, nem látom őket az asztalon... Húsz szál rózsát rendeltem Máraiéknál... Mi történt velük... Pedig megmondtam, hogy okvetlenül hozzák fel...

Az asszony szíve megrebben, mint a kalitkája falát verdeső madár. Húsz szál. És mind a húszat a kis Kápolnai küldte. Az ura. De akkor hol maradtak a Bodó Ferke rózsái?

A kis Kápolnai boldogan kortyolja a bort. Rövidlátó szemével ráhajol a süteményes tátra Csöröge-fánk. A kedvence.

Az asszony felemelkedik az asztaltól. Lopva könnyös léptekkel kisurran a szobából. A fürdőkád mögül kiemeli a gyönyörű rózsákat. Behozza az asztalra.

— Itt vannak! Szépek, gyönyörűek! Köszööm!

Beleszippant az illatukba. Azután megcsókolja az ura homlokát.

Vacsora után lementek a kávéházba. A kis Kápolnai megrendelte az asszony nótáit a cigány-nál és mialatt a hegedűn felsírt a mult sok leányos, bohó emléke, azalatt egy álom, egy szerelemnek édes, ittmaradt utolsó foszlánya csöndesen kisuhant az asszony szívéből.

PARIS VARÁZSÁT
TALÁLJA MEG AZ EREDETI
SOIR DE PARIS
KÖLNIVIZBEN ÉS PARFOMBEN

BOURJOIS
Paris

A spanyol köztársasági elnök elmene- kült barcelonai tartózkodási helyéről

Madridből jelentik: Azana spanyol köztársasági elnök, aki utóbb Barcelonában tartózkodott, pénteken repülőgépen Valenciába utazott.

Bilbao előtt tovább folynak a nemzetiek hadműveletei. Pénteken a nemzetiek elfoglalták a harcászati igen fontos Surumba hegyhátat. A vörösek négyszáz halott hátrahagyásával elmenekültek. A nemzetiek sok foglyot is ejtettek.

A salamancai nemzeti főhadiszállás hivatalos közleménye szerint a nemzetiek a biscayai szakaszon megerősítették eddig elfoglalt áll-

saikat. A köztársaságiak kétizben is megkísérelték, hogy visszazerezzék állásaikat, de mindkét esetben nagy veszteségek árán kénytelenek voltak visszavonulni.

Madridi jelentés szerint a nemzeti csapatok újból megkezdték a főváros bombázását. Ötven gránátot dobtak le a Toledo hid közelében levő utcákra. A bombázásnak hatvan halottja és száz sebesültje van.

Párizsból jelentik: A határra érkező jelentések szerint Kataloniában az anarchista lázadás tovább terjed és a tartomány nagy városai sorra a forradalmárok kezébe kerülnek. Az *Echo de Paris* értesülése szerint Barcelonában tovább folynak az utcai harcok és az anarchisták kezükben tartják a középületek nagyrészét. A központi kormány nagy csapatmegerősítést küldött Barcelonába.

KÉTEZERNÉL TÖBB MENEKÜLT GYERMEK ÉRKEZETT BILBAOBÓL A FRANCIA PARTOKRA.

Párizsból jelentik: A „Halanera” nevű spanyol gőzös megérkezett az első nagyobb bilbaói menekült-szállítmánnyal La Palice franciaországi kikötőbe. 2483 bilbaói menekült érkezett a hajón. Ezek között a legtöbb — 2273 — gyermek, a többi nő és aggasztány. A gyermekek nyakán kis cédula függ és azon fel van tüntetve a nevük és személyi adataik. A kis menekültek az „Internacionálét” énekelve szálltak partra és öklüket — a népfrent üdvözlési módjához híven — magasba emelve éltették a francia köztársaságot. A menekülteket orvosok vizsgálták meg, majd utnak indított délfranciaországi városokba. A felnőtt menekültek elmondják, hogy Bilbaoban rendszertelen az ellátás, de a lakosság fegyelmetlenül viselkedik.

Betegség esetén először a lázat kell leküzdeni!

— „39 fok!”
— „Mit tegyek doktor úr?”
— Alkalmazzon egy **CARMOL***)-os bedörzsölést és megszabadul a láztól.

*) Carmol a legjobb bedörzsölőszer megfázás, gripa, reumatikus fájdalmak és láz ellen.
Ara üvegenként 22 lei

A „Hindenburg” óriásléghajó kapitánya is belehalt sérüléseibe

Rejtélyes fenyegető leveket kapott Eckener, amelyek óvták attól, hogy Lakehurstban szálljon le a léghajó Gyász Németországban. — Olaszország és Franciaország részvéte

Newyorkból jelentik: Az amerikai hatóságok félhivatalosan megállapították a „Hindenburg” léghajó katasztrófájának mérlegét. Eszerint: a szerencsétlenséget túlélt 24 utas és 44 személyzetbeli. A halottak közül tizenhárom utasnak és hat személyzetbelinek sikerült eddig a kiletét megállapítani.

Tíz holttestet lehetetlenség felismerni. A léghajón utazók közül meghalt huszonkilenc.

A harmincadik halott egy lakehursti repülőtéren munkás, aki véletlenül éppen azon a helyen állott, ahol a léghajó roncsai lezuhantak. A léghajón összesen kilencvenheten voltak.

Lehman kapitány, aki a szerencsétlenség alkalmával súlyos égési sebeket szenvedett, a kórházban belehalt sérüléseibe.

Mindössze kevés ideig volt eszméletnél, de akkor is csak annyit mondott: „érhetetlen.”

Bűnös kezek okozták a „Hindenburg” katasztrófáját?

Berlinből jelentik: Eckener kapitány, a „Zeppelin” világhírű parancsnoka, Grázban kapta az első hírt a katasztrófáról. Azonnal gépkocsiba szállt és Bécsbe utazott. Onnan repülőgépen folytatta útját Németországba, hogy a legközelebbi hajóval Amerikába utazzék, hogy résztvegyen a szerencsétlenség okainak kivizsgálásában. Ujságírók előtt kijelentette, hogy

a valószínűségnek legalább ötven százaléka mellett szól, hogy a léghajó felrobbanását bűnös kezek okozták.

Ha ez a feltevés nem állna meg, — ugymond, — nem lehet másképp gondolni, minthogy váratlan vihar keletkezett, melyet a vezető kapitányok nem vettek észre.

Eckener egyébként megjegyezte, hogy több ízben kapott névtelen fenyegető leveleket és ezekben különösen attól óvták, hogy a „Hindenburg” Lakehurstban szálljon le.

Berlinbe érkezve Eckener azonnal a légügyi minisztériumba hajtatott és tanácskozássra ült össze Göring birodalmi légügyi miniszterrel. Hajóraszállás előtt Eckener kapitány előadást tartott a rádióban. Ennek során többek között a következőket mondta:

— Csak a beható vizsgálat után lehet majd megállapítani, hogy milyen okok vezettek a léghajó pusztulására. Komolyan meg kell majd vizsgálni az esetleges szándékos rombolás kérdését is, amire az első pillanatban gondoltam. Tekintettel azonban az amerikai kormány hatóságos intézkedéseire, csak nagyon kis valószínűség szól e nézet mellett. Közelebb áll a valósághoz az a feltevés, hogy időjárásbeli változások, elektromos jelenségek játszottak szerepet a szerencsétlenség előidézésében.

Végül Eckener kapitány kijelentette, hogy Göringgel folytatott megbeszélései után közölte, hogy

Németország rendíthetetlenül kitart a léghajóépítés és léghajózás gondolata mellett.

A német munkafront — mint az Angriff jelenti — máris megindította önkéntes gyűjtését új léghajóépítésre. Számos üzem és gyár

érhetetlen.” A léghajó első tisztje, Stann szintén súlyosan megsérült, úgyhogy az orvosok nem nagyon bíznak életben maradásában.

Hivatalos körök arra számítanak, hogy a halottak száma nem fogja meghaladni a negyvenet.

Rosendahl, a lakehursti légikikötő parancsnoka hivatalos jelentésében a szerencsétlenségről a következőket közli:

— Az előkészületek a leszálláshoz a rendszeres módon megtörténtek. A tartóköteleket mintegy hatvan méter magasságból dobták le. Négy perccel ezután a léghajó hátsó részében tűz ütött ki, mely a gép eleje felé terjedt. Kevéssel ezután a léghajó a földre zuhant és ekkor már teljes hosszában lángokban állt. Órák hosszat tartott a tűz, míg végre vegyianyagokból és vízzel oltották el. A szerencsétlenség okáról még semmit se lehet tudni.

munkásai hathavi túlórázásuk teljes jövedelmét felajánlották erre a célra.

Hitler birodalmi vezért mélyen lesújtotta a katasztrófa híre. A vezér azonnal megkezdte tanácskozásait és személyesen adta ki az Amerikába utazó bizottság számára az utasításokat. A német közvéleményt a katasztrófa híre annál inkább meglepte, mert úgy tudták, hogy a léghajó héliummal és nem hidrogénnel van töltve. Hitler 30 ezer márka gyorssegélyt utalt ki a szerencsétlenül jártak hozzátartozói számára.

A friedrichshafeni Zeppelin-Műveknél gyorsított ütemben folytatják a már munkában lévő „L. Z. 130” léghajó építési munkálatait, úgyhogy az új óriás léghajó már szeptemberben megkezdheti próbautjait.

* Vérczegénység és sápadtságnál reggel éhgyomorra egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűviz szabályozza a belek annyira fontos működését, a gyomoremésztést előmozdítja és az étvágyat erősen fokozza. Az orvosok ajánlják.

Megrendülés és gyász Németországban

Berlinből jelentik: Németországban mérhetetlen megrendülést és gyászt okozott a katasztrófa híre. Berlin középületein és magánházain pénteken egymásután jelentek meg a gyászlobogók. Hitler birodalmi vezérhez a külföldről is tömegével érkeztek a részvét-táviratok. Mussolini a következő táviratot küldte Hitlernek:

— A baráti német nép gyászában az egész olasz nép őszinte szívvél osztozik.

Részvét-táviratot küldött Roosevelt amerikai és Lebrun francia köztársasági elnök is.

Franciaország és a francia nép részvéte

Párizsból jelentik: A francia képviselőház pénteken délután megkezdte a kormány általános politikája ügyében előterjesztett interpelláció vitáját. Szünet után Blum miniszterelnök szólalt fel, hogy kifejezze a kormány és a parlament részvétét a német kormány és nép iránt a „Hindenburg”-ot ért súlyos szerencsétlenség alkalmából.

— A francia hagyomány azt parancsolja, — mondotta többek között, — hogy Franciaország is kivegye részét abból a gyászból, mely az egész emberiséget megdöbbentéssel töltötte el. Meggyőződésem szerint az egész francia nép véleményét juttatom kifejezésre, mikor a német kormánynak és népnek mely részvéteket fejezem ki.

Az egész képviselőház nagy tapsal fogadta a rövid bejelentést, majd Herriot, a képviselőház elnöke hangoztatta, hogy az egész képviselőház csatlakozik a miniszterelnök részvét-nyilatkozatához.

Megkezdtek a szerencsétlenség okainak vizsgálatát

Washingtonból jelentik: Roper kereskedelmi miniszter kinevezte a „Hindenburg” léghajó szerencsétlensége okainak megvizsgálására kiküldött bizottság tagjait. A bizottság már pénteken délután megkezdte a kihallgatásokat a Lakehursti kikötőben. A német nagykövetséget felkérték, hogy a vizgálatra küldjön ki megfigyelőket.

Beutazzuk fél Európát,

jöjjön velünk a

párisi világkiállításra

Főbb állomások: Bécs, Salzburg, München, Strassburg, Párizs, Lisieux, Versailles, Bern, Locarno, Lugano, Milano, Venecia, Laibach és Budapest.

Kirándulás a tengerpartra.

Indulás június 30-án, hazatérés július 12-én

Megszállás: Salzburgban (Salzkammergut megtekintésével), Párizsban 5 teljes nap, Milanóban egy nap.

Részvételi díj személyenként **Oradeától—Oradeáig csak**

9875 lei. Egyéni útleveél szükséges.

Jelentkezési határidő 1937 jun. 15.

Jelentkezéskor 2000 lei, a fentmaradó összeg legkésőbb június 25-ig lefizetendő. Jelentkezési hely a «Magyar Lapok» utazási osztálya.

Anyák napjára

*

„Mi 6 nekünk, azt el nem mondhatom
Mert nincs rá szó, nincsen rá fogalom.
De megmutatná a nagy veszteség,
Ha elszólitáná tőlünk őt az Ég...”

A léngolósztívű Petőfi Sándor méltatlannak, kicsinek és gyarlónak tartotta magát akkor, midőn édesanyjáról kellett beszélnie... Emberi elme, emberi szív és gyöngye emberi kéztől vezetett íróttól nem is képes arra, hogy az édesanyjáról, az édesanyjai szeretetről méltóképpen szóljon. Édesanyám... és ti édesanyáktól színtelenek a legszínesebb szavak és nem lehet belőlük illatos, ünnepi bokréttül kötni, amely méltó lenne a szívetekhez, ehhez a legmelegebben érző szívhez... Nincs szebb név a ti neveteknél és nincs nemesebb szív az anyai szívnél.

A világ legmegátalkodottabb gonosztevőjének, Istent és embert, törvényeket és korlátokat nem ismerő, minden emberi érzésből kivetkezett orgyilkosnak is könnyű szöki a szemébe, ha eszébe jut szenvedőlelkű édesanyja...

Egyetlen biztos rév ő, egyetlen bizodal munk ezen a megátalkodott világon. Milliő és milliő gyermek fohása száll ma az ég felé. Milliő és milliő gyermek imádkozik ma azért, aki őt keserves kínok, véres verejték árán a világra hozta. Azért aki bölcsőjében ringatta, aki lázas, álmatlan éjszakákon hűsítő anyai kezével letörölte homlokáról a verejtéket, lecsókolta arcáról a láz piros rózsáját. Azért, aki legelőször megértette gyöngye gügyögését, aki legelőször imára kulcsolta parányi kezét. Boiladozó, bizonytalan lépteinkkel legelőször az ő ölébe szaladtunk és ha már a késő férfikor deresíti is fejünket, még most is visszhangzik tőlünkbe: Gyer baba, gyer...

Ünnepet tartunk ma, az édesanyák ünnepét és ezen a napon fájdalmasan emlékszünk vissza azokra a szavakra, azokra a tettekre, amelyekkel édesanyánkat megbántottuk. Megbántottuk akkor, amikor legelőször erősnek, legelőször öndőlőnek képzeljük magunkat és talán bizony azt hittük, hogy nincs már tovább szükségünk arra, aki eddig oly féltő gonddal fogta a kezünket, emelt fel bennünket, ha elesünk és saját testével védelmezett bennünket, ha bántalmazónk akadt. Sokan lebecsültük azt, aki egyetlen kincsének, reményiségének tartott bennünket és erőszakkal téptük ki szorító kezéből kezünket. De azután... Azután rájöttünk, hogy az élet egyetlen hétköznapijában egyetlen menedékhelyünk csak a mi jó édesanyánk. Rájöttünk és bocsánatért esdve röpültünk tárt karjaiba. S ott az ő szívében de jó, de nyugodalmat adó megpihenni; kisírni, kipanaszkodni magunkat, hogy meg erősödvé, megvigasztalódva távozzunk ismét.

Nem. Mi milliő és milliő gyermekek, mindig szerettük és szeretni fogjuk az édesanyánkat. És ettől a szeretettől semmiféle vörös evangélium soha nem tud bennünket eltántorítani. Nem. Ezen a napon nem akarunk halani arról a paradicsomról sem, ahol leszakítják anyja kebléről a gyermeket, ahol gyilkokkal üldözik az anyai szeretetet. Mert jaj és ezerszer jaj annak az országnak, ahol nem az édesanya ringatja gyermekét, jaj annak az országnak, hol az édesanya nem csöpögött gyöngédséget, szeretetet, imádságot gyermeke szívébe és hol a lázálomban fetrengő nem tudja azt suttogni, hogy: Édesanyám.

Édesanyám! Milliő és milliő édesanyáktól Legyetek ezerszer áldottak. Felejtétek el ezen a napon azt a sok bánatot, keserűséget, amit nektek okoztunk. Felejtétek el, mert az irántatok érzett hálánkat, szeretetünket nem ölheti meg e század rohanó tempója és nem ölheti meg semmiféle politikai rendszer.

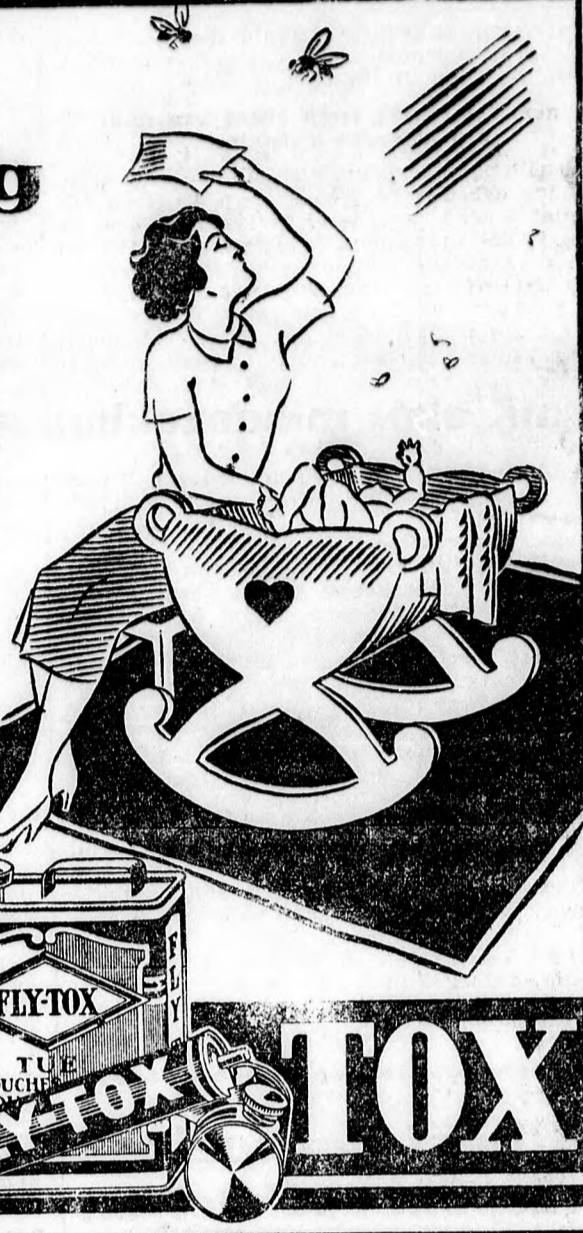
Nem. Mi, gyermekek titeket mindig szeretünk és szeretni fogunk, azzal a fehérizzásu szeretettel, amelyből rajtatok kívül nem jut itt senki földi halandónak...

MARJALAKY TIBOR.

Kettős fáradtság

gyermeket az egyik kézzel ringatni, a másikkal a legyeket elhesegetni, hogy álmát meg ne zavarják. A legyek ismét csak visszajönnek és a gyermek az anya legnagyobb kétségbeesésére sirni kezd. Csak egy hathatós szer létezik, mely a tolakodó legyeket kiirtja. Pusztítsa őket, -permetezzen házában FLY-TOX-al.

FLY-TOX

Bratianu Dinu döntően beleszólt a belpolitikai helyzet kialakulásába

A kormány új módokat tanulmányoz a nemzetiségi arányosság érvényesítésére. — Tatarescu még őszig akar maradni, a nemzeti parasztpárt pedig az uralom rövidesen való átvételére készül

Mind komolyabb formában emlegetik Titulescu visszatérését a cselekvő politika terére

Hetekkel előbb indult el az a válság, amely a Tatarescu-kormány életképességét veszélyeztetette. Egyrészt a parlamenti időszak befejezése kézenfekvővé tette a kormányhatalom változásának kérdését is. Alkotmányos felfogás és politikai szokások ezert a törvényhozás négyéves működésének zárófejezete általában az időszaki kormány tevékenységének lezárulását is szokta jelenteni. Így mivel a liberális parlament befejezte alkotmányosan kiszabott négyéves működését, a Tatarescu-kormányval szemben is sor kellett, hogy kerüljön a bizalmi kérdés felvetésére.

Más oldalról pedig Pop Valér kereskedelmi és iparügyi miniszter ismeretes és tulontul sokat vitatott törvényjavaslata okozott a kormányban súlyos percek. A román elemnek a szélsőséges nacionalizmus szellemében való érvényesíté-

tése a magántőkéből táplált iparban és kereskedelemben olyan kivánság volt, amely nemcsak az érintett kisebbségi közvéleményt, nemcsak az ellenzéki politikusokat, hanem a higgadt felfogású liberális párti politikusokat is kemény kritikára kényszerítette.

Pop Valér terve akkora hullámokat vetett a romániai közéletben, hogy a liberális párt elnöke, Bratianu Dinu sürgősen hazahívták Görögországból a miniszter és a párt higgadtabb tagjai közt felmerült nézeteltérések tisztázása végett. De a nemzeti munka védelme címén készült törvényjavaslat visszhangja a külföldet is foglalkoztatta. Hisz nemrég az angol parlamentben volt vita tárgya a kormánynak az a terve, hogy a román elemet magániparban és kereskedelemben hetvenöt százalékos arányban elhelyezze-

Bratianu Dinu döntően beleszólt a belpolitikai helyzet kialakulásába

Bucurestiből jelentik: Tatarescu és Dinu Bratianu legutóbbi megbeszéléséről újabb részletek szivárogtak ki. A megbeszélés főtárgyát a kormányhatalom átadása képezte.

A tanácskozás eredményeképpen megállapították, hogy a kormány helyzetét és későbbi kilátásait nem befolyásolhatja vaia amely sajátos kezdeményezés, vagy pedig a liberális párt különleges magatartása. A kormány normális mő-

don a parlamenttől és a legfőbb alkotmányos tényezőtől függ. A parlament befejezte törvényhozási tevékenységét és így nem gyakorol többé befolyást a politikai helyzetre. Marad tehát a másik tényező, amely egyedül dönt afölött, hogy mikor hárítja majd másokra a kormányzás felelősségét.

Tatarescu a megbeszélések után kijelentette az újságíróknak, hogy a liberális

párt kormányzása az őszi hónapokig biztosítva van.

Tatarescu és Dinu Bratianu megbeszélésein szövege került természetesen a törvényrendeletek kérdése is. Dinu Bratianu kijelentette, hogy

a nemzetgazdaság terén ellene van minden kalandos kísérletnek.

Megállapodtak abban, hogy Tatarescu tanácskoznia fog ebben a kérdésben Pop Valer dr.-ral, valamint a többi gazdasági tárcák vezetőivel és május 10-ike után fognak véglegesen határozni ebben a kérdésben. Elvként szögezték le, hogy elhatározott határozatot semmiesetre sem hoznak ily nagy horderejű kérdésekben.

Bratianu Dinu máskülönben Pop Valer ipari- és kereskedelmi miniszterrel is tárgyalt. Felvilá-

gosításokat kért tőle az ismeretes tervezetre vonatkozóan.

Belpolitikai körökben jelentőségteljesnek tartják ezt a tárgyalást és annak kihatásaképpen biztosra veszik, hogy a nemzeti munka védelme címen készült törvényjavaslat semmiképp sem lép életbe az eddig ismert formájában.

Hir szerint Bratianu Dinu szemrehányást tett Pop Valernek amiatt, hogy a fontos törvényjavaslat megszövegezését elhamarkodta és a javaslat körüli kapkodással nem kívánatos hullámokat kavart fel. A kormány mindenestre tanulmányozza azt a formát és azokat a lehetőségeket, melyeknek keretében a román elemnek az iparban és kereskedelemben való fokozatos érvényesítését keresztül vinni akarja.

Es mit szól mindezekhez a nemzeti parasztpárt?

A Dimineata behatóan foglalkozik a belpolitikai helyzet legújabb fordulatával. A lap úgy tudja, hogy

nemzeti parasztpárti körökben nem adnak hitelt Tatarescu defülálásának és továbbra is biznak abban, hogy a kormányválság egy-két hónapon belül bekövetkezik.

A most elterjedt híreket nemzeti parasztpárti körökben csak úgy ítélik meg, hogy ezekkel akarja befolyásolni a liberális párt a most folyó közigazgatási választásokon való esélyeit.

Szerintük azonban a közigazgatási választások belbizonyították, hogy a kormányutódláshoz csak a nemzeti parasztpártnak van joga. Ezért Mihalache változatlanul megmarad a határozott demokrácia álláspontján és zavartalanul készül a hatalom átvételére.

Mihalache bizakodására tápot adnak azok a jelenségek is, melyek az utóbbi napokban a politikai életben mutatkoznak. Ezeknek az eseményeknek a tengelyében áll Titulescu volt külügyminiszter, akinek külföldi tárgyalásai és utazgatásai egészen felkavarták a kedélyeket. Titulescu már nem egyszer okozott meglepetéseket és most

azt várják tőle, hogy kilép eddigi visszavonultságából és a belpolitika terén cselekvő irányítását magához ragadja.

Az „Epoca” határozott Titulescu-kormányt jósol. Ennek a lapnak az irányítója a konzervatív párti Grigore Filipescu, aki eddigi megnyilatkozásaiban is szívesen kötötte le magát a nemzeti parasztpárt demokratikus kormányzása mellett. A feltevések szerint

Titulescu nemzeti parasztpárti kormány élén jönne uralomra és kormányának nemcsak a választások levezetése volna a célja, hanem az, hogy a román külpolitika irányát összehangolja az európai külpolitikai irányzatok változásaival.

Azok a megnyilatkozások, melyek legutóbb Titulescu szájából Olaszország felé, azután pedig politikai nézeteit illetőleg elhangzottak, mindenestre azt bizonyítják, hogy Titulescu akar valamit... Hogy azonban mit, az a belpolitikai válságvereséiből egyelőre nem látszik tisztán. Valószínű, mégis, hogy az ünnepek után a mai belpolitikai mozgalmaság meglepő kibontakozást fog hozni.

Mailáth-ünnepély a püspöki székhelyen és más városokban

Csak természetes, hogy amikor határokon innen és túl, városokban és falvakban egyaránt ünneplik a jubiláló püspököt — a püspöki székhely papsága és a hívek annál nagyobb külső és belső ünneppel készültek a negyvenéves jubileumra.

Május 1-én az ősi székesegyházban a nagy püspök utóda, Vorbuchner Adolf püspök anondott ünnepi nagymiséjét és szentbeszédét. A szentmise után, — amelyen képviseltette magát az Egyházmegyei Tanács is, — a püspöki aulában ünnepélyes külsőségek között átadta Vorbuchner püspök dr Bitay Árpádnak, a tudós teológiai tanárnak a Szent Gergely-rend lovagkeresztjét. Ezután a teológia Szalézi szent Ferencről nevezett E. M. E. I. Iskolája hódolt benyújtott ünnepély keretében a jubiláló főpásztor-nak.

Május 2-án a hívek közös szentáldozásával egybekötött ünnepélyes szentmise és szentbeszéd után, a Mailáth-liceum tornacsarnokában volt a jubilális ünnepség. A szépen feldíszított tornateremben mingyárt szembeötlött egy hatalmas nagy kép: Mailáth püspök negyven évvel ezelőtt, kétoldalt pedig két évszám: 1897—1937. Már régóta nem sikerült olyan tökéletesen ünnepség, mint ez. A sikerből és tapsból bőven kijutott a szereplőknek. Ugy érezte és tudta mindenki, hogy a távollévő jubilális püspök lélekben mindenüvé elszállt, de itt „valóságban” is jelen volt. Az ünnepséget vendiaktalálkozóval egybekötött közeled követte. S. E.

A gherlai római katolikus egyházközség is ünnepélyes keretek között ülte meg a főpásztor jubileumát. A hitközség tagjai nagyszámban járultak a szentáldozáshoz, majd délután a katolikus kultúrteremben az elemi iskolások rendeztek jólsikerült ünnepséget. Az iskola gyermek-kórusa nyitotta meg a szép délutánt, majd P. Kristó Madeszt segédlelkész mondott lélekemelő beszédet. Kedvesek voltak Novák M., Hornyák R., Budai I. és Szász I. szavatai és P. Spomberger zongoraszámai. Az ünnepély végén sikeres gyűjtést rendeztek a Mailáth püspök féle tanítói segélyalap javára.

Rupean az ünnepi szentmise után a katolikus iskola termében volt Mailáth jubileumi ünnepély. Nagyhatású ünnepi beszédet P. K. Hamerton mondott. Szépen szavaltak az elemisták, köztük Ráduly Imre, Jubi Margit, Ráduly János, Szén Margit. Szócs Izidor házfőnök-plébános zárószavaival méltóképpen ért véget az ünnepély.

Satul-Maren a jubileum alkalmából az Oltár-egyesület diszközgyűlést tartott. A nemzeti himnusszal nyitották meg a közgyűlést. András Péter plébános mondott magasan szárnyaló ünnepi beszédet, méltatva a jubiláló főpásztor érdemeit és áldásos munkáját. Szép szavaltatok és énekszámok emelték még az ünnepély fényét, mely a pápai himnusz eléneklésével ért véget.

Mailáth-ünnepély a tárnu-săuceuci római katolikus gimnáziumban. Saját tud. A tárnu-săuceuci római katolikus gimnázium és egyházközség Aldoocsitörtökön ünnepelte Mailáth püspök 40 éves püspöki jubileumát. Az ünnepségen a gimnázium és földművelésiskola ifjúságán és tanári karán kívül többszázán jelentek meg a város lakói közül is. Mailáth püspök nagy érdemeit Tóth Balázs egyházmegyei igazgató-tanácsos, a Mailáth-nemzedék egyik tagja ismertette, hálával és rajongó szeretettel emlékezve vissza mindazokra az apostoli jócselekedetekre, melyek lehetővé tették sok száz székely gyermek tanulását s melyek szívvel-lélekkel a püspök legnagyobb tisztelőivé tették a székely népet. A nagy körütekintéssel rendezett ünnepély keretében dr Török Zoltán zongoraművész és Berl Márk hegedűművész adtak elő két gyönyörű, klasszikus zeneszámot, a növendékek pedig szavaltatokkal és Marthy Lajos tanár vezetése alatt három kitűnően betanított karének számmal szerepeltek, majd Szócs Mihály gimn. igazgató méltató és köszönő szavaival zárult a meghitt, kedves ünnepség.

Temetések Oradeán. Naumann József 74 éves korában a Dimitrie Cantemir-utcai lakásán meghalt. Temetése csütörtökön délután volt a Rulikovszky-temetőbe. — Chisbora Felicia 15 éves korában Paulesti községben meghalt. Temetése május hó 8-án, szombaton délután volt a Paulesti temetőbe. (Caritas.)

Horánszky István 88 éves korában meghalt. Temetése vasárnap délután 4 órakor lesz a Rulikovszky-temető kápolnájából. (Erdélyi „Concordia”)

KELYHEK,

ciboriumok, szentségtartók stb. legolcsóbb beszerzési forrása:

Oberbauer A. Utóda

Magyarország legrégebb templomberendező és zászlókészítő vállalata

Budapest, IV. Váci-utca 41 sz.
Alapítási év 1863. Tel. At. 83-3-44.
74 éves cég.

BEKÜLDÖTT HIREK

A cluji katolikus gimnázium cserkészcsapata május 10-én ünnepli meg alapításának 10 éves fordulóját. Tíz évvel ezelőtt 1927-ben a piarista gimnázium néhány lelkes tanára alapította meg Transsylvania fővárosában az első kisebbségi cserkészcsapatot és utnak indított egy olyan szervezkedést, amely rövid idő leforgása alatt elismerést szerzett nemcsak az intézetnek, hanem az egész magyarságnak. Sikert sikerre halmozott a kis lelkes csapat, amely kiterelvényesedve, közös intézménybe foglalta a katolikus iparos és egyetemi ifjúságot. A csapat fennállásának 10 éves jubileumát a legünnepélyesebb keretek közt tartják meg Transsylvania fővárosában. Vasárnap, május 9-én délelőtt kilenc órakor ünnepélyes szentmisén vesznek részt a csapat tagjai és a meghívottak. Az istentisztelet után díszgyűlés következik, amelynek keretében a magyarság vezető szellemei és a csapat pártfogói ismertetik a cserkészmozgalom jelentőségét. Délután nagy-szabású ünnepélyt rendeznek a cserkészcsapat tagjai, amely méltóképpen fogja bezárni a jubileumi ünnepségek sorát.

A tg.-muresi Magyar Iparos Egylet Dalkara a Transsylvania színházteremben megrendezett hangversenyével mutatkozott be először a nyilvánosság előtt. Ez alkalmából a természetöltötte a polgárság s meleg ünnepléssel fogadta az új dalkart, melynek Nagy István r. k. tanítóképzési zenetanár a karnagya. A Magyar Iparos Dalkar bemutatkozó hangversenyén teljesítményével egy csapásra a legjobb dalkar címét vívta ki tárnu-muresi viszonylatban. A hangversenyen Domokos Pál Péter cluji zenetanár, a székely népdalról tartott előadást, majd Bükkösné Dudutz Agnes székely népdalokból adott bemutatkozó énekszámokat dr Láni Oszkár zongorakísérettel. A Hajkó—Kozma—Müller—Nagy István vonósnyéves kimagasló műsorszámát a hangversenynek, nemkülönben az iparos dalkar „Babilon vízei mellett” című énekszámát, melyet a közönség óhajlására a dalkarnak meg kellett ismételnie. Inczedy Joksman Ödön dalosszövegét elnököt Lengyel Rudolf központi kiküldött képviselte. A rendezés körül dr Schmidl Bélának vannak érdemei.

Sikeresen befejeződött az oradeai Magyar Párt román nyelvtanfolyama. Az elmúlt ósz folyamán a Magyar Párt oradeai tagozata elhatározta, hogy román nyelvtanfolyamot szervez és ezáltal is módot ad a kisebbségi lakosságnak arra, hogy az állam hivatalos nyelvet elsajátítsa. Ma már a mindennapi élet minden vonalán megkövetelik a román nyelv ismeretét és a Magyar Párt így valóban a köz legjobban érdekében cselekedett a román nyelvtanfolyam megszervezésével. A pártelnökség a tanfolyam megszervezésével és levezetésével Arvay Árpád főtitkár bízta meg, a nyelvórák adására pedig Cosma Augustin Gojdu-liceumi tanárt kérte fel. A Magyar Párt elhatározása a legnagyobb örömet kellette és a tanfolyamra több, mint száz hallgató jelentkezett. November 1-én nyílt meg a tanfolyam a Magyar Házban és hat hónapon keresztül tartott. A hallgatóság példás szorgalommal és figyelemmel látogatta az előadásokat, melyeket Cosma Augustin vezetőtanár kiváló pedagógiai módszere és közvetlen egyéni előadó modora tett rendkívül vonzóvá. A különböző tanfolyamok között ritka eset, hogy felnőttek hat teljes hónapon keresztül kitartsanak és éppen ezért figyelemre méltó az a teljesítmény, melyet a Magyar Párt román nyelvtanfolyama elért. A kitűnően sikerült tanfolyam felelőseje alatt a szorgalmasan kitartó hallgatók nagy szókincset, könnyű beszédalképségre, tehát a román nyelv jelentékeny ismeretére tettek szert.

Pünkösdi kirándulás Tárnu-săuceu-ra. Societatea Turistilor Vulturii (Sasok) a hagyományos pünkösdi kirándulását ez évben is megrendezte Tárnu-săuceu-ra. Pünkösdi első napján az ottani község lakossága a festőien szép népviseletben jelennek meg a templomban, ami magában is egy gyönyörű felejthetetlen látványt nyújt. Másnap a festői fekvésű Aires-völgyén át Turdát és környékét tekintik meg. Visszafelé Clujon 3 órát időznek. Részvételi díj tagoknak 235 lei, vendégeknek 290 lei. Indulás Oradeáról 16-án, vasárnap reggel 16:14 órakor, a Piata Viteazul Mihai sörzsarnok elől. Jelentkezni lehet 17-én este 8 óráig a székelységi helyeken és az egyesület Oradea, dr Lazar Aurel utca 14. számú irodájában.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 600, fél évre 300, negyedévre 210, egy hónapra 70 lej.

Magyarországon: Egész évre 90 P, fél évre 45 P, negyedévre 15 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.

Telefon: 27.

Felölteszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**

Csúji szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza.
Csak a választásbélyeges magánlevelekre válaszolunk.

A CIUCSUMULEUI PÜNKÖSDI BUCSÚ RÉSztVesz A PÁPAI NUNCIUS IS. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Amint ismeretes, a bucaresti pápai követ elhatározta, hogy személyesen keresi fel az ország katolikus gócpontjait és így szerez meggyőződést a katolikus híveinek erkölcsi és anyagi helyzetéről. Amint jóltesült körökben hangoztatják, a pápai nuncius elsősorban is az ország legkatolikusabb vármegyéjét keresi fel és részt vesz a pünkösdi híres ciucsumuleui búcsún, melyre messze vidékekről negyvenötvenezer számban zárandokolnak el a katolikus hívek. A búcsún főpásztori minőségben első ízben vesz részt dr. Vorbuchner Adolf püspök is. A szentferencendi atyák már nagyban készülnek a búcsúnak minél nagyobb fénytelő történő megülsére és a szokásos körmenetek minél színesebb és fejedelmesebb megtartására.

A Mailáth-jubileum alkalmával ünnepi számat ad ki a „Csiki Lapok.” Mercurea-Ciuc. Saját tud. Mailáth Gusztáv Károly gróf kettős jubileuma alkalmával azzal hódolt a beteg főpásztornak a „Csiki Lapok”, hogy ünnepi számat adott ki. Egyben megszólaltatta a megye közéleti előkelőségeit, akik megható emléksorokban méltatták a páratlan népszerűségű főpásztornak negyvenévi püspöki és ötvenévi pápi jubileumát. — Itt említjük meg, hogy katolikus főgimnáziumunk e hó 9-én bensőséges ünnepet rendez a főpásztor tiszteletére a főgimnázium tornatermében.

Az idegen állampolgárok ellenőrzése. Cluj. Saját tud. Városunkban május 20-ika után kezdődik meg az idegen állampolgárok szigorú ellenőrzése. Az idegen állampolgároknak újabb tartózkodási engedély iránti kérésüket május 20-ig kell benyújtaniok. A rendelet szerint azokat a külföldieket, akik itt tartózkodásuk alatt a rájuk vonatkozó rendelkezések ellen a legcsekélyebb mértékben is vétének, azonnal átteszik a határon. Ugyancsak kötelesek elhagyni az ország területét azok az idegen állampolgárok, akiknek tartózkodási engedélyük lejárt, vagy folyó év június 1-én jár le.

* Idegesség, fejfájás, szédülés, almatlanság, reggeli rosszullét, levertség, hágyadság, sok esetben hamarosan megszűnnek, ha bélműködésünket reggelenként egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel elrendezzük. Az orvosok ajánlják.

Elutasították a satumarei vízmű és csatornázási illetékek ellen beadott fellebbezéseket. Saját tud. Satu Mare városa az új közigazgatási törvényre támaszkodva, új vízmű és csatornázási szabályrendeletet készített. A szabályrendelet szerint azon utcák lakói is megterheltek az illetékekkel, ahol sem vízvezeték, sem csatorna nincs. A kivetés az ingatlanok bérletéke után történt és igen súlyos terheket rótt a polgárság nyakába, mert olyan üzemek után kötelezték az illetékek fizetését, amelyek egyelőre csak a belvárosban léteznek s aminek a külvárosok lakói semmi hasznát sem látják. Ezért a kivetések ellen többszáz fellebbezést adtak be. Az első fellebbezési tárgyalást most tartották meg s a város jogi képviselőjének érvelését elfogadva, a fellebbezéseket elutasították.

LÁGY VIZ — SZÉP BŐR. A modern szépségápolás alapköve. A víz mindig tartalmaz oldott ásványi anyagokat, meszet, stb., mely a bőrt eldurvítja. Mack's Kaiser Borax meglágyítja mosdóvizet, megőrzi arcbőre frissességét. Csak a közismert voros dobozban valódi, kimérve nem kapható.

Óriási keresztet állítanak a Tampa-hegy ormára. Braşov. Saját tud. A városi időközi bizottság legutóbbi ülésén többek között egy itteni társadalmi egyesület előterjesztésével foglalkozott. Ez az egyesület azt kérte a város vezetésétől, hogy a Tampa nevű hegy ormára, az eltávolított Árpád-szobor helyére állítsanak fel egy nagyméretű keresztet. A város elvben elfogadta a terv keresztülvitelét.

Új főesperesek Ciuc megyében. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Május elsejével két új főesperest kapott Ciuc megye: Biró Ferenc mercurea-ciuci alesperes főespereshelyettes és László Ignác gheorgheni plébánost nevezte ki a püspök kerületi főesperesekké. Mindkét kinevezés nem érte váratlanul a megye katolikus közönségét, mert arra megfelelő érdemeket szerzett úgy Biró esperes, mint László plébános, aki évekig volt a helybeli katolikus főgimnázium körülrajongott hittanára. Biró főesperes már több év óta volt helyettese a kerületi főesperesnek. Bálint Lajos prépost főesperesnek és lelkiismeretes, pontos működésével méltó érdemeket szerzett a magas kitüntetéshez. Beiktatása vasárnap, 9-én lesz dr. Kászonyi Alajos szemínárium rektor kanonok közreműködésével. A beiktatás után fogadás lesz a plébánia épületében, majd az „Európa” vendéglőben társasbéd. László főesperes beiktatásának időpontját még nem állapították meg.

Tornavizsga a katolikus főgimnáziumban Mercurea-Ciuc. Saját tud. Áldozócsütörtökön délután Beczásy Zoltán tornatanár oktatása mellett tanubizonyítást a mercurea-ciuci katolikus főgimnázium ifjúsága, hogy ép testben ép lélek lakozik és fizikailag és erkölcsileg is fel van vertve az elkövetkezendő életküzdelmekre. A város és szomszédos községekből nagyszámú közönség tapsolt a szebbnél-szebb mutatványoknak.

Júliusban rendezik meg a Kisanant államok cserkész táborozását, Braşov. Saját tud. Most folynak azok a tanácskozások, amelyek Románia, Jugoszlávia és Csehszlovákia cserkész parancsnokai a kisanantállamok első cserkész táborozására létrehozása érdekében folytatnak. Kiszivárogtatott hírek szerint a cserkész találkozást júliusban rendezik meg, minden valószínűség szerint a braşovi Poianában.

JÉG, VIHAR, ARVIZ MAGYARORSZÁGON. Miskolcra jelentik: Pénteken délután öt óra tájban Miskolcon és Borsod megye több községében másfél óráig tartó vihar tombolt. Diónagy-ságu jég esett a városban és környékén. A világmű több helyen lecsapott s pajtákat és gazdasági épületeket gyújtott fel. Miskolcon a mentőket több ízben kihívták, hogy a mélyebben fekvő, elöntött házakból és pincékből a vizet kiszivattyúzzák. Görömből községet a jégesóval kísért felhőszakadás teljesen elöntötte. A vihar valósággal elsodorta a mezőről hazamenekülő gulyát, csordát és kondát. A lakosság csónakokon közlekedik. A hegyekről leszakadó víz 12 méteres termésköveket is sodort magával. Az ár több helyen elsodorta a nehéz betoncsövekből készült hidakat. Pénteken este Miskolcra utászatonákat vezényeltek ki a községekbe. A lakosság az éjszakát obren töltötte. A kár igen nagy.

KELLEMETLEN NÉVRONKON ... Târgu-Mures. Saját tudósítónktól. Orbán Sándor jónévű vendéglős tragikomikus eset középpontjába jutott. A rendőrség letartóztatta egy cetatea-albái járásbírósi ítélet alapján, hogy ülje le kiszabott büntetését, amit azért kapott Cetatea-Albán, mert egy ott felvett jegyzőkönyv szerint a vonaton jegy nélkül utazott s így vasúti kihágást követett el; száz lei pénzbüntetésre és 55 lei költség megtérítésére ítélték, amit nemfizetés esetén háromnapos fogházzal egyenlíthet ki. Az ügy érdekessége az, hogy Orbán vendéglős sohasem járt még Basarabiában, annál kevésbé Cetatea-Albában s különösen nem 1934-ben, amikor az állítólagos utazás történt. Târgu-Mures város területét el sem hagyta. A rendőrségen Orbán Sándornak végül is ki kellett fizetnie ismeretlen névrakonáért a kiszabott pénzbüntetést, mert különben a salamon ítélet értelmében a háromnapos fogháztól nem szabadulhatott volna meg. Az ítélet tévedését már nincs módjában bizonyítani Orbánnak, mert az jogerőre emelkedett.

Kiesett a vonatból — halálra gázolták a kerekeket. Târgu-Mures. Saját tud. A herbuzsi iparvasuti halálos szerencsétlenség áldozatául esett Tinka Zsuzsa 39 éves urisuli de josi munkásgazony, aki az iparvasut kocsiján elaludt. A hegyi pálya egyik kanyarulánál az alvó asszony a sínekre esett s a vonat kerekei halálra gázolták.

Feljegyzések

Nagy ünnepélyességgel leplezték le II. Rákóczi Ferenc szobrát a magyar fővárosban s legalább ezen az egy napon az újságot olvasó magyar emberek figyelme e nagy és nemes férfi emléke felé fordult.

Az új Rákóczi-szobor egyik legszebb emlékműve a magyar fővárosnak: agaskodó hatalmas ménlovon ábrázolja, amint komoly arccal nyugat felé tekint. II. Rákóczi Ferenc nagy volt vezérlő és országoló fejedelmnek, de ennél is nagyobb volt, mint olyan férfiú, ki népének minden fiával, minden társadalmi réteg bajával mélyesen együtt tudott érezni s minden igyekezetével azon akart lenni, hogy ezeken a bajokon segíteni lehessen. Messze a kora előtt járt ezzel a tulajdonságával és az volt, amit me egyetlen szóba összeszorítva úgy neveznek hogy: szociális ember.

Talán éppen ezért kellett kétszáz esztendőnek elteltén, amíg ércebe öntötték nemes alakját. Hadj dicsőségének letűntével nem értette meg Rákóczit nemzete: főleg az a nemzeti réteg, mely egyéniségét a rendi múlttól kapta. A rendi szabadság és függetlenség nemcsak a nemzeti szabadságot és függetlenséget jelentette, hanem a rend minden egyes tagjának úri függetlenségét és szabadságát a másikkal, a többivel szemben, a korlátlan véleménynyilvánítás jogát, akár volt szűkös reá, akár nem, vagyis az egyéniségek zabolátlan burjánzását, minden szorosabb közösségi fejelemnek rovására. Ez igen érdekes volt, de a közös ügyekre felette káros: örökségét a mai magyar középosztály túltengő individualizmusának formájában ma is nyögjük. Rákóczi szociális magyarsága ezzel szemben néhány nagy és tiszta jelző segítségével a tömegekre apellált s valóban tudott is nagy tömegeket mozgítani, szociális nemzeti egységbe forrasztani és a legnagyobb áldozatokra serkenteni.

Halálának kétszázadik évfordulóján érdemes elmélkedni azon, vajjon melyik a magyarság igazi fajképe: az-é, aki mindig mindent, mindenkinél jobban tud, aki csak bírálgatni szeret, mindent kifogásolni, különösen, ha az magyar vagy magyar munkának gyümölcse, ellenben részét kivenni az áldozatból, a munkából, a közös teherből kevésbé kedveli, avagy az a másik, melynek Rákóczi Ferenc a leggazdagabb és leghatalmasabb magyar a kimagasló csücske, az, amelyik éppen az önfeláldozásban, a másnak megértésében, vagyonának és érdekeinek teljes alárendelésében jár elől és ebben látja az előkelőségnek, a nemességnek, a vezetőknak legfőbb és legszebb feladatát?

Vajjon abban, hogy Rákóczi Ferencnek éppen ebben a nehezen forduló korban emelnek ércből emléket, szabad-e jelképpességet látni: szimbólumát annak, hogy a magyar közlélek mindenütt, ahol magyarok élnek és társadalmat alkotnak, megteltek a kornak nagy ajándékával, a szociális szellemiséggel, azzal a hatalmas tartó erővel, mely a nemzeti érzésnek és a társadalmi öntudatosságnak kemény és korszerű ötvözetéből születik meg?

(Skin.)

* **Meghülésnél és náthaláznál, torokgyulladásnál és mandolalobnál, ideggyulladásnál és szaggatásnál** reggelenként egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz nagyon jól tesz, mert a gyomorbeáztatásnál alaposan kitisztítja és méregteleníti, azonkívül pedig jó emésztést és fokozott anyagcserét biztosít. Az orvosok ajánlják.

Május 12-én kezd meg tárgyalásait a hadbíróóság. Cluj. Saját tud. A hatodik hadtest Clujon székelő hadbíróóságának ünnepi szünete május 11-én ér véget. A hadbíróóság május 12-én már rendes tárgyalási napot tart.

Befejeződött a cluji Kolping Legényegylet sakkversenye. Saját tud. A cluji Kolping Legényegylet által rendezett öt csapat közötti sakkverseny befejeződött. A versenyre beneveztek a CFR, III. kerület, CMSC, Kolping és a IV. kerület sakksapatai. Az első díjat a Kolping vereség nélkül, másodikat a IV. kerület és a harmadik díjat a CFR Sakk-köre nyerte. A versenyek lebonyolítása után ünnepélyes társasvacsorát rendeztek, amelynek keretében az egyesület igazgatója kiosztotta az okleveleket. A Kolping versenyen kitünően szerepelt játékosokat művészi kivitelű érmeikkel jutalmazták. A társasvacsorán megjelent Márton Aron kanonok-plébános is, aki rövid beszédben fejtegette ki a sakkolás nevelő hatását az egyénre. A társasvacsora a legkifőbb hangulatban a késő éjszakai órákig tartott.

* **Későbbi szemrehányás kiméli meg önmagát,** ha kellő időben hozzászoktatja gyermekeit a naponkénti száj- és fogápoláshoz ODOL 83-al. Ennek a szakemberektől ajánlott szájvíznek fertőtlenítő hatása megóvja a gyermeket a fogrotadástól és ennek következményeitől, egészséges és tiszta lehelletet biztosít. Az ODOL 83 az egészség és öröm forrása a gyermek életében. Minden cseppje csupa erő!

Bányászszerecséltenség az aninosai bányában. Vulcan. Saját tud. Az aninosai I. számú aknánál kitermelt szén felvonása folyt a második szintről. A szállítás befejezése után a munkások a harmadik szintre akartak átmenni s ezért Lacheiner János bányamunkás az aknán 2 vas-sínt fektetett keresztül, hogy az üresen lefutó kást a szint magasságában állíthassa le s bezárással a bányászok. A kas megállott. Lacheiner a sineket igyekezett eltávolítani, de mielőtt a másodikat kivette volna a gépház a kást, csengőjelzésre utnak indította a harmadik szintnek. A lezuhanó kas a szint leütötte s az egyik végével a 24 éves Lacheinert oly súlyosan állon ütötte, hogy nyakcsigolyatörtés következtében rövidesen kiszünetelt. A petroseni bányakapitány azonnal kiszállt a helyszínre, hogy a szerencsétlenséget bevizsgálja.

Bécsi gyermekek nyaraltatása a Banatban. Timisoara. Saját tud. Az osztrák konzulátus, miként az előbbi években, most is felhívást tett közzé, hogy azok, akik hajlandók bécsi gyermekeket nyaraltatásra vállalni, jelentkezzenek. A konzulátus egyuttal közölte, hogy május 9-én, vasárnap este kilenc órakor a bécsi rádióban is ünnepelni fogják, az anyáknapja alkalmával, a bécsi gyermekek romániai „nevelőszüleit”; tiszteltükre ugyanis a rádióban előadják Lenau egyik költeményét.

* **Satumarei híradó.** Saját tud. A rendőrség leterheltatta Weis Leopold cidreagi és Cionca Mihály negreszt lakosokat, akik hamis száz leleteket akartak forgalomba hozni. Megindult ellenük a büntető eljárás. — Berzi Károly crasnai illetőségű földműves több lopást követett el Satumaren. Szabó Ilés, Farkas Aron, Katz Márton satumarei lakosokat károsította meg. Letartóztatták és átadták az ügyészségnek. — Márk János ittás fejtel belekötött az egyik szolgálatos rendőrhöz, akit tetlen is bántalmazott. Hatóság elleni erőszak miatt eljárás indul ellene. — A csendőrség hosszas szünet után ismét csempészeket fogott. Orosz László moisei gazda szekerén nagyobb mennyiségű cseh selymet találtak. Gyorsított eljárással egyhónapi fogházra ítélték. Ciocan György és Moia Demeter földművesek szintén csempészesért egy-hónapot kaptak. — A szökés közben lelőtt Sere József holttestét, aki az ügyészségi fogházban töltötte büntetését s akit szökés közben az egyik fogházor két lövéssel leterített, a szülei kikérték és Halmeuban temették el. — A repülőter építése erős iramban tovább folyik. Tegnapi bizottság vizsgálta felül a munkálatokat és megállapították, hogy Satu-Mare július 1-nél hamarabb nem lehet bekapcsolni az országos légi forgalomba. — Porumbesti közegben tűz volt. Több gazdasági épület lett a lángok martaléka. — A hatóságok arról értesültek, hogy a Satumare vidéki telepések eladják az államtól kapott földjüket. Most lépések történnék az ilyen földvásárok megakadályozására. — Baia-Maren őszinte részvétet keltett Lisztay József volt színművész halála. Lisztay néhány évvel ezelőtt költözött az aranyhegyek aljára s mint értékes főt, esettel kereste meg szűkös kenyérét.

Elmarad a református ifjuság vasárnapi ünnepélye. Az oradeai orasul-noui Ifjusági Keresztény Egyesület és Leányszövetség vasárnap, 9-én este 9 órai kezdettel Kíslafud Károly emlékestélyt hirdetett a Református Kulturpalota dísztermében. Az ünnepélyt sajnálatos technikai akadályok miatt el kellett halasztani s így azt csak két hét múlva, május 22-én, szombaton a már előbb jelzett időben és műsorral tartja meg. Az előre megváltott jegyek természetesen május 22-re is érvényben maradnak.

A „Nagyköhavas leírása” címmel Székely Géza braşovi hírlapíró tollából értékes uttörő könyvujdonság jelent meg, mely mind az idegenforgalom, mind tudományos szempontból is jelentős helyet foglal el. A könyv, amely a szerző kiadásában Braşovban jelent meg, a „Csángó Svájc” pontos földrajzi, földtani, állattani, növénytani szempontból való feldolgozása, komoly megbízható adatok alapján. Az a lelkes turista pedig, aki elbűvölve áll meg a nagyköhavas pompás panoráma előtt, minden szükséges adatot megtalál benne. Ennek ellenére a könyv sokkal igényesebb, sem hogy az idegenvezető kalauz-könyvekhez hasonlítható. Rendszeres, pontos monográfia ez, amely minden adatot és ismeretet felölel e tárgy körül. A pompás könyv megrendelhető a szerzőnél, Braşov, Str. Voivodul Mihai Nr. 8.

Borzalmas robbanás áldozata lett egy vegytani kísérleteket végző fiúcska. (Székesfehérvár.) Pozsonyi István negyedik polgárista fiú, aki szenvedélyesen foglalkozott vegytani kísérletekkel, pénteken az éleskamrában hasonló ténykedést fejtett ki. Hirtelen hatalmas robbanás rázta meg a levegőt. A robbanás ereje a kamara ajtaját kivágta, a fiu mindkét kezét tőből kitépte és a lábát is összeroncsolta. A szerencsétlen gyermek kórházszállítás közben meghalt.

A művelt nő

tudja, hogy bőrének legnagyobb ellensége a kemény víz, mert a vízben levő feloldott kemény ásványi anyagok, mészsó, stb. a bőr idővel ránk csodásának, eldurvulásának vagy foltosságának kórokozói. Ön tudja, hogy a legfontosabb és legköltségesebb szépségápolás is eredménytelen, ha kemény vizet használ! Öntön tehát mosdóvizébe Mack's Kaiser Borax-ot és tegye oly csodálatossá lágyvá és antiepsztikusá, mely a legérzékenyebb bőrnek is megfelel. Archöre, teste egészségét megőrzi a Mack's Kaiser Borax szappan, az enyhe, finomhabu hölgyiszappan.

Kifogták az eltűnt pénzbeszedő hulláját a Begából. Timisoara. Saját tud. Mult csütörtökön, amint jelentették, rejtélyes körülmények között eltűnt a negyedik kerületi római katolikus hitközség Dolezsál Róbert nevű ötvenéves éves pénzbeszedője, Dolezsál, aki annakidején postafelügyelő volt Caransebesen és rendelkezési állományba helyezve, elvesztette keresetét, most mint pénzbeszedő tengődött. Miután csütörtökön csak délután volt beszédői körúton, sok pénz nem lehetett nála. Másnap egy begaparti bokorban találták meg a kalapját, az esernyőjét és az aktatáskáját, amelyben nyugtakönyvei voltak. Azóta semmi hír nem volt róla, amíg most pénteken a Begából kifogták Dolezsál holttestét. A hullát jobb szeménél erős sérülés látezik, a szemüreg is vérrrel felt. A hatósági orvos ezért a boncolás elrendelését kérte, amit az ügyészség jóvá is hagyott. Az a feltevés ugyanis, hogy Dolezsál Róbert büntetésnek eshetett áldozatul. Egy derékzűjra fűzött pénztartóban tartotta rendes körülmények között a beinkasszált pénzt, most azonban egyetlen lelt sem találtak nála. Ezzel szemben a ruhája zsebeiben megtalálták az óráját és a cigarettatáráját is. Mivel rendszeresen délután hat órakor szokott a beinkasszált pénzzel elszámolni, csütörtökön pedig nem jelent meg a hitközségi irodában, az a kérdés is felvetődött, hogy vajon nem követette-e el öngyilkosságot? Délután hat óráig ugyanis alicha végezhetett vele a nyílt utcán, már pedig ebben az időpontban pontos ember létére okvetlenül jelentkezett volna. Ha pedig öngyilkosságot követett el, akkor nyilván saját magát üthette meg a halálos ugrásnál.

Az érlelmeszesedés korai halált jelent!
Védekezünk!

Az érlelmeszesedés

Írta: Dr. Bucşányi Gyula főorvos, II. kiadás.

Ara 55 lei.

Megrendelhető könyvosztályunknál.

SPORT

Huszonnégy óra alatt három pontot szerzett a Kinizsi

A timisoaraiak javára írta a N. B. bizottság a Gloria—Kinizsi mérkőzés pontjait, mivel fel-függesztés alatt játszott a Gloria

Bucureştiből jelentik: A Kinizsit az a kellemes meglepetés érte a csütörtöki döntetlenén kívül, hogy a zöld csapat is kapott két pontot. A nemzeti bajnoki bizottság megállapította ugyanígy, hogy a Gloria vasárnap felfüggesztés alatt játszott, mert szövetségi tartozásait nem fizette meg. Bár a pályán 4:2-re a Gloria győzött, a két pontot 0:0 gólaránnyal a Kinizsi kapta. Érdekes, hogy a Kinizsi nem is ovott, hanem a szövetség hivatalból intézkedett. A Kinizsi, amely már a mérkőzés előtt értesült a történetekről, természetesen teljes erejével küzdött a Rapid mérkőzésen és sikerült is egyik pontot megszereznie, amivel minden valószínűség szerint máris megmenekült a kieséstől. A Kinizsi így 24 óra alatt három pontot kapott...

A Nemzeti Bajnokság A-ligájának állása tehát így alakult:

1. Venus	19	12	4	3	57:22	28
2. Rapid	20	11	4	5	52:24	26
3. AMTE	19	9	6	4	39:22	24
4. Victoria	19	11	1	7	51:40	23
5. Ripensia	19	11	—	8	54:37	22
6. Universitatea	20	8	2	10	37:48	18
7. Gloria	19	7	2	10	34:44	16
8. NAC	19	6	4	9	31:41	16
9. Juventus	19	6	4	9	34:46	16
10. Kinizsi	20	6	4	10	34:53	16
11. Crisana	20	5	5	10	33:43	15
12. Unirea Tru.	19	5	2	12	37:73	12

A bizottság döntése a Crisana-t érinti a leg-súlyosabban, mivel a Kinizsi így megelőzte s nem is valószínű, hogy az oradeai csapat megszabaduljon többé a kiesési zónából.

Heti műsor

Román Kupa mérkőzések:

Cluj: Victoria—Rapid FC, bíró Kroner. (Bár eredetileg a két csapat Bucureştiben akarta lejátszani a mérkőzést, miután az anyagiakban nem tudtak megegyezni, a mérkőzés mégis Clujon lesz.)

Timisoara: Ripensia—Universitatea, bíró Tica Hiescu.

Bucureşti: Venus—Juul, bíró Vuia főhadnagy és Juventus—Vulturii, bíró Irimescu.

Szeged kétnapos oradeai vendégjátéka

Oradea. Saját tud. A magyar bajnokságban szereplő Szeged FC labdarúgócsapata vasárnap és hétfőn a CAO, illetve a Crisana ellen mérkőzik. A vendégjátékok nagy érdeklődés előzi meg s a kellemes időre való tekintettel, hatalmas nézőközönségre van kilátás. A nemzetközi mérkőzéseket a Károly-pályán bonyolítják le délután 4 órai kezdettel.

Jugoszlávia 2:0-ra vezet Románia ellen a D. C-ban. Zágrábból jelentik: A Jugoszlávia—Románia Davis Cup tennismérkőzés első napján az egyes mérkőzéseket a jugoszlávok nyerték és így 2:0 arányban vezetnek. Ma kerül sor a párosra, holnap pedig a másik két egyesre. Romániát Schmidt és Caralulis, a jugoszlávokat Puncesec és Pallado képviselik.

Győztek a magyar ékélvívők az E. B-on. Milánóból jelentik: Harangi kiesése nagyon törtötte a magyarokat, de a többiek azért jól szerepelnek. Mind a négyen (Szigeti, Mándi, Enkes II. és Nagy) versenyben vannak még. Tegnapi Mándi (váltósúlyban) legyőzte Schmidtet (cseh) s legkomolyabb Európa bajnoki reménységnek lépett elő. Szigeti (félnehézsúlyban) győzött a román Petre ellen.

ÖSSZEÁLLITOTTAK A MAGYAR VÁLOGATOTT CSAPATOT. Budapestről jelentik: Dietz dr szövetségi kapitány nyilvánosságra hozta a vasárnap szereplő nagyválogatott és a „csikócsapat” összeállítását. Budapestben a jugoszláv válogatott ellen a következő „11” lép pályára: Szabó — Vágó, Korányi, — Palotás, Turay, Lázár, — Sas, Cseh II., Teleki, Zsen-geller, Tilkos. Tartalékok: Háda, Bíró és Há-mori. Ha Sárosi sérülése vasárnap délig rendbe-jön, úgy ő lesz a középsatár Teleki helyett. Belgrádban ez a csapat megy: Hori, — Kis, Joós, — Pázmándy, Szabó II., Szalai, — Kocsis, Kiss, Szendrői, Finta, Hajdu, Tartalék: Kisalagi.

DE VALERA,

aki egy világbirodalommal szemben nyert csatát

írta. Rády Elemér

Az a hír, hogy az új ír alkotmány csendesen detronizálja az angol királyt s ezzel a lépéssel talán pontot is tesz az ír függetlenségi harcok végére, ismét *De Valera*, az ír szabadságmozgalom vezérére terelte a figyelmet. Néhány hónappal ezelőtt az angol lapokban olyan hírek láttak napvilágot, hogy *De Valera* Svájcba utazott, ahol egyre súlyosbodó szembaját akarja kezelteni. Az angol lapok hozzátették ehhez a híradáshoz azt a megjegyzést is, hogy az ír körökben már a kormányfő lemondásával számolnak. Cikkek, tanulmányok jelentek meg akkor a világsajtóban, amelyek ismertették ennek a csodálatos embernek — amint mondják — a legkatolikusabb írnek még csodálatosabb pályáját és fanatikus küzdelmét egy világbirodalom ellen. A lapok megemlítették akkor, hogy ez a férfi, akit megkímélt tiz vérzivataros esztendő, aki forradalmak tüzeit állotta ki, aki nem morzsolódott fel a brit óriás malomkövei között, most egy kivédhetetlen belső baj következtében kénytelen kiejteni kezéből a fegyvert. A jóslások — amint az új ír alkotmánytervezetről szóló híreket olvassuk — úgy látszik koraiak voltak s *De Valera* élete művét befejezi s *Irország* valóban független és szabadállam lesz. Évszázadok küzdelme véget ér tehát.

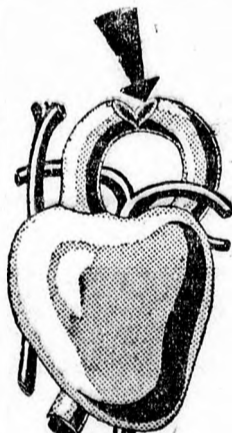
Ki ez a *De Valera*, az ír nemzeti gondolatnak és *Irország* szabadságának legendáshírű harcosa? A legérdekesebb, hogy *De Valera* ereiben nem százszázalékig folyik ír vér. Apja spanyol volt, s talán tőle örökölte azt a halhatatlan elvhűséget, amely szenvedések, börtön és száműzetés ellenére is fanatikus kitarított politikája mellett, szembenézett a halállal s nem ismerte a megalkuvást. Az ibériai félsziget *Alba* hercegtől *Francóig* a fanatikus és askéta államférfiak egész sorát adta a világnak. *De Valera*t is a spanyol föld adta a Zöld-sziget népének. *De Valera* anyja azonban ír asszony volt, akinek lelkében ott égett az évszázados ír szenvedésektől gyújtott hazaszeretet tüze s aki fia lelkébe is beoltotta ennek a kollektív ír szenvedésnek a nyomait. A keserű és mosolytalan *De Valera* lelkében lángokkal lobogott már a hazaszeretet tüze akkor is, mikor még mint ismeretlen matematikus csak lelkében érlelte a nagy ellenállás erejét. Talán édesanyja hatásának tudhatjuk be, hogy *De Valera* egész életét arra áldozta, hogy hazájából szabad, független államot csináljon.

De Valera 1882-ben született Amerikában. (Ide sodorta az élet édesanyját, aki itt ismerkedett meg azzal a spanyol fiatalemberrel, aki a nagy ír szabadsághős atyja lett). Sorscsapásoktól kísérvé indult el ez a rendkívüli élet-pálya. Atyja, anyja korán elhalnak s az árvát a nagyszülői *Irországba* viszik. A dublini egyetem diákja lesz, ahol számtantárai diplomát szerez. Mint középiskolai tanár kezdi pályafutását. Miközben a szerény és csöndes fiatal tanár az iskola katedrájáról a gyökvonás és sinus és cosinus tételt magyaráztatja, lelkében már lobognak a tüzek. Akkor még nem tudják, hogy ez a halkszavú, szárazarcú tanár szorgalmas látogatója az ír nemzeti összeesküvők gyüleléseinek s a csendes, szikár *De Valera* tüzes forradalmi beszédekkel szítja az ellenállást az angol világbirodalom hatalmi törekvései ellen. Közben még magántanári habilitációján is dolgozik és sikerül elérnie, hogy a dublini egyetemen katedrát kapjon.

Az ír szabadságmozgalomban a világháború hozza meg a döntő lépést. Közel nyolc évszázada tart már a küzdelem *Irország* és *Anglia* között. 1169-től, amikor az angol-normannok megszállták a Zöld szigetet s a hírhedt *Windsori* szerződésben *Irhont* *Anglia* részének nyilvánították. Nyolc évszázadon keresztül véres forradalmak, polgárháborúk vonulnak végig *Irország* történelmében s az angol birodalom legveszélyesebb, legszörnyűbb pontja mindig

Irország volt. A szociális és faji ellentétek mellett óriási szakadékot jelentett a vallási különbség is és az ír katolikusoknak számtalan üldöztetést, szenvedést kellett elviselniük az imperialisztikus anglikanizmus részéről. A világháború kitörésekor az ír forradalmárok elérkezettnek látták az időt, hogy véglegesen kiharcolják függetlenségüket. 1916. április 21-én az angol őrség feltartóztatta a *Kerry-i* partokon *Roger Casement* ír függetlenségi vezér hajóját. A hajó német volt s fegyverszállítmányt tartalmazott s *Dublinbe* volt címezve, ahol már készültek a felkelésre. Az ír vezért elfogták, a fegyverek nem érkeztek meg, de *Dublinban* a forradalom mégis kitört. *Maxwell* angol tábornok nehéz tüzérével csak egyhetes küzdelemmel tudta leverni a lázadást. Legutoljára egy háztömb adta meg magát, amelyet egy sovány, szemüveges, magas fiatalember védett kis csapatával. *Eamonn de Valera*. A forradalom tizenhat értelmi szerzőjét, köztük *De Valera*t elfogták. S bár a világ minden tájáról tömegesen érkeznek kegyelmet kérő sürgönyök és levelek, az angolok mítsem törődnek ezekkel s minden nap kivégeznek egy felkelőt. Az első *Casement*, azután sorra következnek a többiek, a sinn-fein (így nevezték a szabadságmozgalmat) vezeték, *Pearse* köztársasági elnök, *Conolly* munkásvezér, *MacNeill* professzor és a többiek. Csupán kettőnek kegyelmeztek meg: *Markiewicz* lengyel gróf ír feleségének és *De Valera*nak. Mindkettő életfogytiglani fegyházbüntetést kap.

De Valera neve ekkor már legendássá vált az ír nép körében. A *dartmoori* várbörtönben is láthatatlan vezére népének s miközben a bitófa árnyéka lebeg feje fölött, a kényszer-munka közben is az ír szabad állam eszménye lebeg szeme előtt. 1917-ben — amikor az angol politikában a kibékülés híveinek álláspontja jut uralomra — *De Valera* amnesztiát kap. *De Valera* ismét mint szabad ember lépi

ITT

rákódnak le azok a sók, amelyek az arteriákat megvastagítják.

Az emberi szervezetben előforduló mérgeket a test nem tudja természetes uton eltávolítani és különösen a negyvenedik életév betöltése után ezek a mérgek a vívőerek falain rakódnak le és ez uton előidézik a legelterjedtebb betegséget, az érelmeszesedést.

A vívőerek megdagadnak, elvesztik ruganyosságukat és lehetetlenné válik bennük a rendszeres vérkeringés.

A megbetegedett ember szédülésben, fáradtságban szenved, rövid járkálás után lélegzésében zavarok állanak be, bőre fényes lesz és zsiros, emlékezőtehetsége és munkaképessége pedig jelentős mértékben lecsökken.

Az egyedüli orvosság, amellyel ezt a betegséget le lehet győzni, a dr. *Mladejowsky* professzor *Sklerosyrupja*. A *Sklerosyrup* feladata a vívőerekben lerakódott sók feloldása és a betegség legyőzése annak kezdeti stádiumában.

Rögtön az első üveg elfogyasztása után érezhető már a javulás és 5 üveg elfogyasztása után a betegnek egészen új kinézése van, mintha újáttérmetódott volna.

A cukorbeteg (diabétikusok „D” *Sklerosyrupot* használnak, amely cukor nélkül készül. Kapható: gyógyszerárakban és drogériákban

át a fogház kapuját, de ekkor léleken megacélosodva már csak az ír szabadsággért akar harcolni.

Lázás agitációs munkát indít meg. Nép-gyűléseken szónokol s gyors ütemet diktál a forradalmi mozgalomnak. Az angol kormány nem meri a népszerű vezért börtönbe zárni, de amikor *De Valera* híres bojkott röpirata megjelenik, mégis elfogják és bebörtönözik. Néhány hónap múlva azonban megszökik börtönéből s mint üldözött vad bujdosik s az angol kormány hatalmas vérdíjat tűzött ki fejére.

Az üldözés akkor szűnik meg, amikor *Irországban* új választásokat írnak ki s *De Valera*t egyszerre hat kerület választja meg képviselőjéül s az összeült parlament kormányal-kítással bizza meg. Ekkor kezdődnek meg a tárgyalások az angol államférfiakkal *Anglia* és *Irország* viszonyának végleges rendezése tárgyában. *De Valera* látja, hogy az angolok *Kanadához* hasonló helyzetet akarnak biztosítani *Irországnak* s keserűen kiált fel: „Mártír-jaink egy szabad köztársasággá haltak meg s nem egy dominiumért”. A tárgyalást otthagyja s ottmarad helyette *De Collins*, akit az angol politikusok rutinja és személyi varázsa elbűvöl s elfogadja az ajánlatot.

De Valera most a kompromisszumosok ellen is megindítja a harcot. A kettős küzdelem reménytelennek látszik, különösen akkor, amikor 1922-ben a miniszterelnöki székbe *Cosgrave*, *De Valera* legnagyobb ellenfele ül. *De Valera* pártja azonban egyre erősödik s 1932-ben a választások alkalmával sikerül többséget szereznie. Ismét *De Valera* kerül a miniszterelnöki székbe s ettől a perctől kezdve egymásután nyújtja be azokat a törvényjavaslatokat, amelyek tervszerűen metszik el *Anglia* és *Irország* között a szálakat. Elsőnek a parlamenti hűségüket törli el s az ír képviselők többé nem esküsznek hűséget az angol királynak, eltörli az évenként hárommilliót kitevő hozzájárulást a birodalmi kiadásokhoz, a híres husvéti felkelés napját pedig nemzeti ünnepnek deklarálja.

Anglia is megindítja az ellenoffenzívát s vámot vet ki az ír mezőgazdaság terményeire. *Irország* válasza az angol iparcikk megvámolása. *Anglia* azt hitte, hogy ha az ír farmereket anyagi érdekeikben támadja meg, szembehelyezi őket *De Valera*val. Csalódott. *Valera* 1933-ban új választást írat ki, *Angliában* mindenki *De Valera* bukásával számol. És ekkor történik meg a csoda. *De Valera* megerősödve kerül ki a küzdelemből. *Az 1933-as ír választás a világtörténelem legszebb példája, hogy az erős nemzetek a pillanatnyi gazdasági érdekek feláldozásával is tudnak a nagy és szent eszmék mellett kitartani. Ez a történelmi esemény a bizonyítéka, hogy az életerős nemzeteket nem lehet gazdasági eszközökkel megölni: a lélek és a szellem mindennél erősebb.*

Azóta *De Valera* tervszerűen szakít el mindig egy-egy szálát, amely *Irországot* *Angliához* fűzi. Élete munkájának a koronája a most kihirdetett teljes függetlenség, amelyről júniusban vagy szeptemberben szavaz az ír nép. *Irország* nem koronáz többé. Vajjon belenyugszanak-e ebbe az ulsteri protestánsok és a londoni kormány? Nagy kérdőjelek. De ismerve a mai angol realpolitikát, talán optimisztikusan

ítélhetjük meg a helyzetet, s hihetjük, hogy a nyolc évszázados küzdelem befejeződött s a véres forradalmak kora befejeződött Irországban. Ha így lesz, De Valera befejezte élete művét. G. B. Shaw mondotta egykor a husvétii forradalomra: „Őrütség volt, de hősök örül-

sége!” Ha az áprilisi proklamációval most befejeződik az ír szabadságharc, akkor bebizonyosodik, hogy Shawnak nem volt igaza, mert De Valerának küzdelme, nem „hősök örültsége” volt, hanem a világtörténelem legnagyobb és legszebb hősiessége.

Jobb erkölcsöket!

Bucuresti, május hó.

Egy bucuresti magánhivatalban, amelynek sok ardeali alkalmazottja van, felvettek egy fiatalembert, aki szép románhangzású névvel dicsekedhetik és akit azelőtt senki sem ismert a vállalat tisztviselői közül. Az új hivatalnok olyan irodai helyiségben kapott beosztást, amelyben a többi íróasztalnál kizárólag hölgyek dolgoztak. Ezt a fiatalember nagyon higgadtan vette tudomásul, udvariasan bemutatkozott kartársnőinek és munkához látott.

A hölgyek azonban eleinte bosszankodtak kissé, hogy a női osztály teljes különállóságát egy férfikolléga betolakodása megzavarta, azért az egymásközi társalgási nyelvet magyarra fordították át, ami annál könnyebben ment, mert a fiatal hölgyek egyrésze magyar volt.

Nem lehet tudni, hogy milyen érzést váltott ki ez a román fiatalemberről. De tény, hogy egy szót sem szőtt. És nem vágott kellemetlen arcokat a magyar nyelv elhatalmasodó áradása miatt. Ha valami közölni valója volt, természetesen románul szólalt meg és épolj természetesen vette, hogy az állam nyelvét mindenki bírja a szobában, mint azt, hogy a hölgyek egymás között csaknem kizárólag magyarul beszéltek.

Hetek és hónapok teltek el és a hölgyek megszokták a gondolatot, hogy olyan férfi-kartárral dolgoznak egy irodahelyiségben, aki csak románul tud és akinek a jelenlétében, ha magyarul beszélnek, éppúgy maguk között érezhetik magukat, mint azelőtt, mikor ez a szoba — ahogy ők mondták — kizárólag női szakszob volt. És fenntartás nélkül élvezték a helyzetet. Elmés megjegyzéseket tettek kollégájukra, akinek szabálytalan arcbereendezése és hórihorgas testalkata egyszerű tápót adott csúfolódó kedvüknek s idők folyamán kiaknázták a magyar nyelv minden lehetőségét a mulatságos jelzők összeválogatására, amelyekkel a derék idegen-ajku kartársat állandó derűltség közepette a gonoszkodás nagy, belső boldogságával illették.

Hivatalokban, irodákban, ahol sok a hölgyalkalmazott, a dolgok természeténél fogva elég tág mederben csobog a csevegés... Fel lehetett volna féltetni, hogy a hónapokon át csaknem megszokítás nélkül folyó magyar tereferéből a szorgalmas román hivatalnok csak-csak elkap egy szót és idővel némi jelet mutatja annak, hogy legalább a gyakrabban ismétlődő szavakat, mint például „mafla”, vagy „nagy-orrú”, vagy „nyakig láb”. — e reá vonatkozó jelzőket megtanulja, megkérdezi a jelentésüket s lassan birtokába jut az ellenőrzés, a tettenérés néhány elemi eszközének. De az új hivatalnok a nyelvtelenség teljes híjával lévőnek mutatkozott. Kartársnőinek túláradó jókedve nem ragadt reá; a vidám élcelődés derűjében, a gyilkos gúnyolódások fanyar légkörében s a harsogó kacagás zuhatagában egyaránt mozdulatlan ja-arccal ült íróasztala mellett és szorgalmasan dolgozott.

Ez csak fokozta a hölgyek tréfaesináló hajlandóságát s növelte bennük a biztonságerzetet. A magyar beszéd izgató és tilokzatos sűrűjébe menekültek olyankor is, mikor saját meghitt ügyeiket óhajtották megtárgyalni, asszonyi dolgokat, amelyek nem valók idegen férfi fülének s minél intímabb, kényesebb volt a tárgy, minél merészebbek a szavak, annál kellemesebb volt számukra a tudat, hogy a magyar nyelv segítségével olyan egyedül, maguk közt lehetnek férfi-társuk jelenlétében is, akár egy rengeteg magányában...

És a legcsekélyebb féket nem alkalmazták ajkukra.

Annyira nem, hogy sikamlós tréfák elmondásától sem idegenkedtek a hivatali munka végzése közben... Nem valami tiszteletreméltó vívmány a nők egyenjogusításáért folytatott küzdelemben, de mindenesetre egyik leg-hamarabb és maradék nélkül elért eredmény, hogy ma már a hölgyek sok helyen, bármilyen műveltek és uriak, maguk között semmivel se használnak finomabb, kétértelmű, sőt leplezetlenül egyértelmű kifejezésektől kevésbé tartózkodó társalgási hangnemet, mint a férfiak, mikor avatatlán fülektől távol, bizalmas együttesben érzik magukat. A tapasztalat szerint különösen a dolgozó nők élnek a szabadabb beszédmodor előjogával s a szóbanforgó iroda hölgy-munkásai sem óhajtottak kivételt képezni e szabály alól. És román kartársuk jelenlétében, magyarul, sorra elmondták egymásnak azokat a vaskos éleket, amelyek az utóbbi félesztendőben forgalomba kerültek s amelyekről egyikük-másikuk tudomást szerezhetett.

Mindennap jelent meg valaki, néha több hölgy is ezzel a kijelentéssel:

— Gyerekek, hallottam egy ragyogó adomát. Elmondom magyarul, a kartárs úr úgy sem érti.

S mialatt a tréfa nyomán csengő kacaj csattant fel a kedélyes hivatali szobában, a román fiatalember értetlenül, egykedvű arccal, szorgalmasan dolgozott tovább.

Egy álló félévig folyt ez így s a román kartárs soha egyszer sem emelt kifogást, soha egyszer sem mutatkozott megsértődöttnek. S bár közben megszilárdult a helyzete a vállalatnál, sőt feljebb lépett a tisztviselői ranglétrán, még csak azt a megjegyzést se kockáztatta meg soha, hogy ez a számára érthetetlen idegen nyelvű beszéd zavarja igyekvő munkájában.

A napokban azonban rettentő fordulat állt be.

Az egyik hölgy, aki a legborsosabb adomákat szokta szállítani az iroda hölgyközönségének, hosszabb írást hozott magával, amely egy tisztes ipar napi életében előforduló szöveg szörnyű paródiája volt.

Just Béla:

A modern francia katolikus irodalom története

A modern francia katolikus irodalom egyike a legtöbb embert érintő kérdéseknek. Uttóró jelentőségű ismertetése Just Béla könyve: olyan közel hozza a kor egyik legnagyobb szellemi jelenségét, hogy a magyar olvasó tökéletes beleéléssel olvassa lapjait. Iróknak, olvasóknak egyaránt fontos és szükséges munka.

Ára 75 lei és 15 lei portó

Kapható: könyvosztályunknál.

— Gyerekek, — megpukkadtok a nevetéstől, ha ezt felolvasom nektek!

— Olvasd, — csoportosultak köréje mohó kíváncsisággal a többiek.

Erre ékes magyarnyelvű felolvasás következett, amit olykor halk kuncogó, máskor pedig elemi erővel kitörő nevetés fojtott zeneje, vagy csengő szopránja kísért...

— Óriási, — ujjongtak a dolgozó nők, mikor a felolvasás végetért.

Ekkor a román kartárs feiallt helyéről, a dévaj csoporthoz lépett és zamatos magyarsággal így szólt:

— Csakugyan hölgyeim, ez nagyon mulattató.

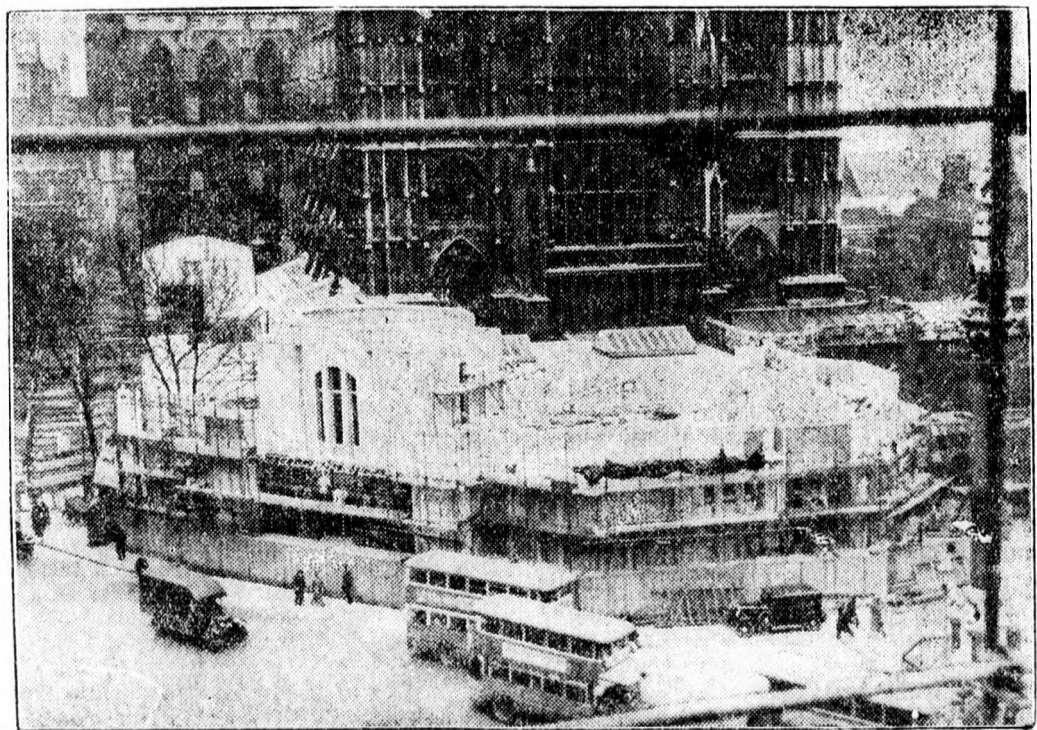
Általános megrökönyödés állt be ezekre az egyszerű, de iszonyu szavakra. A hölgyek háláspadtan, levegőt se kapva meredtek a kegyetlen férfiura, aki hóhéri nyugalommal élvezte a helyzet gyönyörét. Csak percek múlva tért magához az egyik hölgy annyira, hogy képes volt a harag kitörésére:

— Hát maga gazember!... Maga tud magyarul?

— Igen, hölgyeim; — felelte ádáz egykedvűséggel a fiatalember. — Köszönöm, hogy egy félévén át ilyen magasrendű szórakozásban részesítettek. Különösen hálás vagyok önöknek azért, hogy bepillantást engedtek nekem egy hat-nyolctagú szellemi munkás nőtársadalom életébe. Lehet, hogy ez a lesbenállás nem volt túlságosan jellemes dolog, de a megfigyelő eljárása semmiesetre se mozgott alacsonyabb erkölcsi színvonalon, mint az a társalgás, amelyet önök az elmúlt félesztendőben, ártatlanul vélt jelenlétében, folytattak... Jobb erkölcsöket, hölgyeim.

Azzal leült íróasztalához és nyugodtan, komolyan, szorgalmasan dolgozott tovább.

Jávör Béla,

Tribünház épült a londoni Westminster katedrális mellett az angol király koronázása alkalmából

FELSZÓLÍTÁS

Az oradeai I. sz. Püspöki Szentzsék alulírott ügyhallgatója ezennel felszólítja Wolff Gusztávot, mint a Balogh-Wolf vis et metus köteléki per alperesét, hogy Szentzsékünk (Oradea, Bul. Bucurestilor 2.) előtt vagy személyesen, vagy írásban — pontos lakhelyét megjelölve — saját érdekében legkésőbb május 20-ig jelentkezék, mert ellenkező esetben az ellene indított pert nála nélkül is le fogjuk járni.

Brösztel Lajos,
ügyhallgató.

Zitzmann Ferenc,
szentzséki jegyző.

ARANYÉR OKOZTA FAJDALMAK azonnal enyhülnek

A Cadum-kenőcsről joggal mondják, hogy csodát tesz. Valóban megszünteti a fájdalmakat és csökkenti az aranyeret. Gyógyító hatása gyors, használata a lehető legegyszerűbb és leggazdaságosabb. Cadum-kenőcs épen ilyen nélkülözhetetlen minden bőrbetegség kezelésénél. Gyorsan és hatásonosan működik. Jó ha állandóan kéznél tart egy doboz Cadum-kenőcsöt!

KÉRJEN CSAKIS VALÓDI CADUM-KENŐCSÖT

Beethoven magyar szerelmese

Budapest, május hó.

— Bontják a Brunsvik-házat Budán... A város ott zúg, ott a leomló öreg falak körül: — villamos csörömpöl, autó dudál, épülő ház tégláit cipeli nagy nyikorogva egy terhes szekér... A csákány egykedvűen, szaporán csattog: — valami deszkalkotmányon szánkázna alá az öreg palota kicsipkái, finom szilopocskái, máltott, vén téglái... Bontják a Brunsvik-házat...

I.

Az ilyen vén háznak majdmindnek titka van: rejtett kincs, évszázadokon át kísértő szerelem... A Brunsvik-ház titka túltesz valamennyien. Kereken száz esztendeje folyik a vita, hogy az a szerényen hősies, asszonyosan áldozatkész grófkisasszony, aki itt töltötte öregségét, azonos-e Beethoven halhatatlan kedvesével, vagy sem. Romain Rolland, Papp Viktor, Thayer költre menő érvel sorolt föl mellette és ellene. Az öreg Brunsvik-ház — minden titkok tudója — bölcsen, titokzatosan hallgatott.

II.

A legendás grófkisasszonyt — Brunsvik Teréznek hívták. Martonvásáron nevelkedett. Gyermekkora valóságos pásztoral: — a Brunsvik csemeték kint hancuroztak a grófi ősparkban, házuat betöltötte a muzsika kacagás, meg a boldog gyermekszívaj...

Gyerekek még, mikor Teréz három kis festvérét kiviszi a parkba és ott, az egyik dombszéken kavicsalmot emel velük: „ez fogadalmi emlék legyen — mondja a kislány — fogadom, hogy az igazságért és a jóért fogok küzdeni. Férfjhez pedig nem megyek soha”

Szavaiba belezúgnak a marionvásári jegenyeóriások: — ők magasak, messzire látnak... látják, tudják, hogy a jövő minden szót igazolni fog.

III.

Egy szép napon a Brunsvik-gyerekek elindulnak álmaik — vágyaik lünderországába felé: — gurul velük a dilizsánsz Bécsbe. Teréz már gyönyörű fiatal lány. Bálakra, társaságba a színházba viszik. A szép lány boldog nagyon, csak egy vágya van még: — szeretne zenét tanulni — Beethovenétől.

Hát ez bajos kicsit. A mester nem igen tanít. Nincs rászorulva, meg amúgy sincs türelme műkedvelőkkel bajlódni. Brunsvik mama mindent megtesz kedvencéért. Terézért, ő maga keresi fel Beethovenét és addig kérieli, míg az bele nem megy a dologba: hajlandó meghallgatni a grófkisasszonyt. Másnap meg-

törtélik a találkozást. Beethoven Teréz elé rakja egyik kamaraműve kotláját, aztán nagy zordan rászól: — Tessék, kezdje el!

Teréz föltalálja magát. A hiányzó hegedűszólamot énekhanggal pótolja. Beethoven kemény arca megenged. Mosolyog: — Ez gyönyörű volt kisasszony. Játson még... Önnek nemcsak a keze, lelke is muzsikál...

Igy állnak soká egymással szemben. Tekintetük összefonódik: — Önnek kisasszony a lelke is muzsikál...

IV.

És egy boldog, sugaras nyári reggelen poros, sáros kocsí fordul a marionvásári kastély kapuja elé. Az egész Brunsvik-család, az özvegy grófnő, meg Teréz, Jozefin, Sarolta és Ferenc szalad a kedves vendég elé. Beethoven érkezett...

Még aznap bebarangolják a 8000 holdas uradalmat. Egy tisztáson megállapodnak. Köroroskórul faóriások.

Teréz szólal meg: — Minden fának adtam nevet. Mert tudom, éreznek és szenvednek ők is, mint mi. Talán boldogok is olykor. Ritkán: — akárcsak mi emberek. Az a karcsú nyárfa — az elhalt édesapám nevével viseli, azt a roppant faóriást — Klopstocknak kereszteltem: olyan bölcs, olyan susogó, csöndes beszédű, mint kedvenc költőm... az a tölgyfa pedig...

— Halljuk, halljuk — sűrűen a vendég hát a tölgyet hogy hívják?

Teréz pirul és hallgat.

— Így hívják? — Beethoven zsebkézt veszel és monogramot farag a fa kérgébe: — L. B. (Louis von Beethoven).

— Így — hangzik a válasz, mint a lehellet.

V.

Egy este — felihold van — lámpás nélkül ülnek mindnyájan a marionvásári zeneteremben. Beethoven egy régi-régi dalt játszik. Szóvegét nem ismeri senki, csak Teréz. Így szól:

Ha nekem adod szivedet,
Titokban add;
Tűkünk, miről senki se tud,
Miénk marad.

És másnap reggel Beethoven már ott várja Terézt a lugásban, ahol olvasgatni szoktak. Vallomás nem hangzik most se. A mester csak ennyit mond:

— Most operán dolgozom. Idáig tündéri, ünes ragyogás volt az az asszony, aki a mű folytatásában tündökölt... Most már érzem, látom... közelről, valóságként, úgy mint magát.

VI.

Es itt kezdődik a titok... A marionvásári palotában még két tündöklően szép nő tartózkodik: Guiccardi Julia és Teréz húga, Zsófia. Talán szerették a mestert mind a hárman... Talán a varázsos hangok, amik estéről-estére kisuhantak a nyitott ablakon — ki, a csillagos végtelen felé, — megbűvölték a másik két szívet is. Nincs kizárva az sem, hogy a mester is megszállt — a bűbajos vidék, a mesés, sugaras magyarországi nyár megbabonázta őt is: — már maga se tudta, melyikükkel szereti igazában

A történet tanácstalanul áll Beethoven csodás szerelmi levelezése előtt. Vajjon melyiküknek szól ez a perzselő vallomás?

— Angyalom, mindenem, én-em... A szerelem mindent, egészet követel. Így vagyok én Veled... Milyen élet! Így! Nélküled! Ki fogom vinni, hogy Veled élhessek! A mi szerelmünk valóságos mennybolt! És olyan erős, mint az ég bástyái... Szívem sohasem lesz másé! Soha, soha! Mennyi könnyes vágy utánad, utánad! utánad!... Elete, mindenem, Isten veled... Oh, szeress tovább is, félre ne ismerd soha leghűbb szívét szerelmesednek,

Lajosodnak.

VII.

Aztán egy utolsó, viharos látogatás Martonvásáron. Beethoven éjnek éjadán hagyja el a kastélyt. Rohan, meg se áll Bécsig. Milyen viharos, örült éjszaka lehetett az, mely elszakította mind a három szívtől? Nem tudjuk... De azután Beethoven csak remekművek ajánlásával üzengetett Teréznek, az meg sorra kószarazta ki kérését...

Valaki meglepte a mestert — pár évvel halála előtt, — amint Brunsvik Teréz arcását csókolgatta. „Még most évek messzeségéből is jeldobog a szívem, ha angyali arcát látom...” mondta az öreg, elhallgatott, megsüketült művész.

A másik két nőnek — Jozefinnek, Juliának — csak játék (ma a csonka flirt szót mondanák) a nagy mester szerelme. De Teréz rajba marad érzésének haláláig. Visszautasít minden kérését. Előbb Jozefin gyermekeinek áldozza életét. (Jozefin kétszer is férjhez megy), aztán hogy azok fölseperednek s kinőnek a szárnyai alól, nekilát gyermekkori fogadalma megvalósításához. Országos akciót indít, egy gyermekóvó felállítására érdekében. Ezt véghez is viszik. Majd bejárja az országot és az ő kezdeményezése nyomán épült 90 vidéki kisdudóvót szereli fel, az ország úriasszonyait nőegyletekbe tömöríti: célul az adakozást, jótékonykodást, szegények megsegítését tűzi ki.

VIII.

Elete utolsó éveit a Brunsvik-házban tölti. Ez utolsó roncsa vagyonának. Mindenét pénzé tette, hogy a jótékonykodásban példát mutathasson. 1848 után, Haynau és Bach terroruralma alatt bátran kiáll az üldözöttek mellett.

Nem a magára maradt szerelmes lázas, feledéstkereső tevékenysége ez? És egy nagy léleknek példátlan erőfeszítése? Brunsvik Teréz méltó akart lenni a csodálatos zsenihez, akivel sorsa boldogsága, boldogtalansága mindörökre összefonódott...

Vajjon ő volt-e az „unsterbliche Geliebte”? Nem tudjuk. De hogy ő volt az egyetlen, aki haláláig őrizte a marionvásári nyár emléket — ez kétségtelen.

IX.

Nagyon szegényen halt meg. De utolsó perceit a legszebb muzsika kísérte: az „angyal-kertté”, óvodákká alakított Brunsvik-ház kis neveltjei kacagtak, játszottak az ágya körül.

A csákány csattog tovább... Villamos csörömpöl és autókürt rikolt a haladó, pusztuló Brunsvik-ház körül... A kibontott ablakok üres szemgödre lélektelenül bámul bele a világba...

Az új világ harsány robajában elhallgat a régi világ sejtelmes csöndes hangja: — méo az emlékek is elköltöznek tőlünk...

Gál György, Sándor.

FONTOS!

Alkoholizmus Alkoholkérdés

Írta dr. Donáth Gyula. Ara 40 lei.

Megrendelhető könyvosztályunknál.

BUTANTAN, a 40.000 mérges kígyó paradicsoma

Ahol a halálos kígyómarás ellenszérumát termelik. — A „kígyószedősport” világbajnoka. — Hogyan védekezünk a mérges kígyók ellen. — Literaszámra írólják a kígyómérget. — Lehet-e immunizálni a kígyómérget ellen

Sao Paulo, május hó.

Reggel Santosban forrón szitált az eső. A kőtőben egyidőben horgonyzott a németek büszkesége, a Cap Arcona, a francia Massiglia és az amerikai Northern Prince. A ködös, párák üveg-házi levegőben egyforma fáradtan és ázottan csüng a háromféle zászló. Szellő se rebben. Az arcmon legördülő esőcseppek összevegyülnek a kis verejtékpatakokkal. De könnyű menekülni ebből a nyomasztó atmoszférából. A Sao Paulo Reilway másfél óra alatt felvisz Sao Paoloba. A tiszta és kényelmes vonaton két osztály van, első és második. Az első osztály szalmafonatú székei számozottak. Alighogy megindulunk, hozzák a kávékat. Inkább nem részletezem. Elég szívfájdító-nak annyi, hogy egy csésze hat fillér. A különbség csak annyi, hogy a Brasilerio több cukrot tesz a csészéjébe, mint kávé.

Athaladunk a világ legnagyobb banánültetvényén. Néhány kilométer után drótkötélpálya következik. Pár perc alatt 700 méter magasra „húznak” fel. Ragyogó napsütésben, de friss magaslati levegőben folytatjuk útunkat és pernyi pontossággal érkezünk be Sao Paoloba. Ennek a másfélmillió városnak 30 év előtt még csak 40.000 lakosa volt, ma magyar él itt negyvenezer. Felhőkarcólók, párizsi forgalom, newyorki rohanás. A legtöbb ember olasz. Csak éppen fák nincsenek. Elfelejtették a nagy sietségben őket. Itt, ahol a földkerekség legnagyobb erdői vannak, ahol az orchideák vadon tenyésznek és a legközönségesebb növény a pálma és a legolcsóbb gyümölcs az ananász — a városban nincsenek fák és nincs semmi üdítő zöld, ahol a szem megpihenhetne. Későn jutott a sao-paoloiak eszébe, hogy ez is kellene. Gyárakat és buildingeket, műhelyeket és mozikat, csöveket és aszfaltot telefont, rádiót és kábelte, mindent megalkotott ez a csodálatosan civilizált, hihetetlenül fejlődő város — csak a természetről feledkeztek meg. Valóság-gal üdülést jelent a kis kirándulás, melyre indulok. Alig 8 kilométerre a 30 emeletes Martinelli buildingtől, ahol szállodám van, pálmák és kávé-cserjék között, dombos, lankás zöldelő mezők ölen ott áll Brazília és az emberiség egyik hatalmas alkotása, a butantan.

Mérges kígyók lakása

A szó ősi indián nyelven, Tupy Guarany táj-szólás szerint annyit jelent: sok szél. Valóban vfdám szellő leng a nyomasztó santosi atmoszféra után. A Butantan Intézet fehéren villan elő a pálmák közül és első pillantásra érthetetlen a szemünk elé terülő látvány. Gyönyörű kertek húzódnak a hatalmas épület alatt, zöld pásztjuk körül kis patakocsa csörgedez. Csak alaposabb vizsgálat után látni, hogy mesterséges vizesárkok veszik körül a pásztjuk, mely tele van szörva kis betonkúpokkal. Mindegyiken kapuszerű nyílás. A vizesárkon túl vasrács. Sohasem tudna a néző rájönni, hogy tulajdonképpen mindez mi célt szolgálhat. A gyanútlan néző azt hihetné, hogy valaki játékos kedvében építette ezeket a kis pagodákat mescheli manók számára.

40.000 halálos marású mérges kígyó

Pedig halálosan komoly dologról van szó és a halálos komolyság ez egyszer nem frázis. A Butantan Intézet kígyómarásszérum termelésének és az egész tudományának, mely az emberiséget megmentette ettől a rettenetes veszélytől, központja és kiindulási helye. 1894-ben fedezte fel Calmette az aktív immunizálás elméletét és nem sokkal később Brazil Vital megszervezte a Butantan Intézet alapjait. A szerény kezdet után, alig 30 esztendő fejlődés után lett a Butantan az, ami a világ egyetlen intézménye, amely a halálos kígyómarás ellen feltétlen biztosan ható szérumot termel. Nem mindig érdekesek és nem mindig meggyőzőek a statisztikai adatok, de ahhoz, hogy a Butantan jelentőségét és csodálatos fejlődését érzékeltetni lehessen, mégis szükség van néhány adatra

Előbb azonban meg kell ismerkednünk azzal, hogy tulajdonképpen mit is művel a Butantan. Ahhoz, hogy eredményt lehessen elérni, elsősorban anyagra volt szükség. Az anyag itt mérges kígyó, nagyjából olyan, amely másodpercek alatt öl meg embert vagy állatot egyaránt és elképzelhető, hogy nem tartozott a legegyszerűbb dolgok közé megszervezni az intézetnek kísérleti állatokkal való ellátását. Kezdetben igen jelentős pénzdíjakat tűzött ki az intézet azok számára,

akik eleven mérges kígyókat küldenek be, nem sokkal később az állam törvényt alkotott, mely elrendelte, hogy minden közlekedési vállalat, vasút és hajó egyaránt tartozik a Butantannak szánt küldeményeket ingyen szállítani, éppen úgy ingyen tartoznak a vállalatok a Butantan által küldött üres ládákat is eljuttatni a „gyűjtőkhöz”. 1901-ben a Butantan egész Braziliából összesen 64 kígyót kapott. 10 évvel később „termés” más 2719 kígyó volt, 1935-ben 25.000 eleven kígyó érkezett és ez évben körülbelül negyvenezer darab állat fut be a Butantanba. Természetesen nem mind mérges kígyó a beküldött anyag, vannak szép számmal más hasonló állatok is. Nem kis szerep jut az óriás mérges varangyos békáknak is, melyek nem kevésbé veszélyesek és mérgesek, mint a kígyók. Ezek között is első-kel szerepet játszik a Bujo Marinus.

Ez a „béka” körülbelül 30—40 centiméterre nő meg és pofazacszerű mirigyekben termelt mérge három perc alatt végez egy csörgőkígyóval, de ha véletlenül az emberi testet éri, rettenetes sebeket ejt, melyek megfelelő kezelés hiányában halálos fertőzéssel járnak. A Butantan természetesen a skorpiókkal, a mérgespókokkal és minden parazitával is foglalkozik. De első és legnagyobb feladata mégis csak a kígyóvesztély leküzdése.

Két magyar orvos a Butantanban

Huszonnégy orvos és igen nagy segédcszemélyzet dolgozik az intézetben. Nem érdektelen, hogy az orvosok közül kettő magyar. Az egyik, Klobusitzky, ma talán a legelső tekintélyek egyike a világon a kígyómarás elleni küzdelemben.

Az intézetbe hetenként háromszor érkeznek meg Brazília minden részéről a kígyókat tartalmazó ládák. Ma már az intézet nem ad pénzzutalmakat a kígyók beküldőinek, hanem minden három beküldött mérgekígyó ellenértéke gyanánt a beküldő egy fiola polyvalens szérumot kap. Mint mindenből, ebből is „sport” lett. Életveszélyes, de talán annál izgatóbb. Az „olimpiai bajnok” egy santacatarinai német telepes, 468 darab mérges kígyóval. A kígyók beérkezésük után, mielőtt elfoglalhatnák éltük nem túl hosszú hátralévő részére a csinos kis „törpe-kupolákat”, rögtön a laboratóriumba kerülnek, ahol azzal kezdik butantani szereplésüket, hogy a mérget odaceppentik a gyakorlott kezek által tartott edénykébe. Ezután engedik be őket az egyik kígyókerbe a kettő közül.

Rövid életük lesz itt. A mérges kígyók a Butantanban nem kapnak enni. Egyrészt mert ha etetik őket, mérgeprodukcójuk csökken, másrészt mert állandóan friss anyag érkezik, ez pedig szérumtermelés szempontjából értékesebb. Így a kígyók 30—40 nap alatt elpusztulnak. A nem mérges fajták ugyancsak nem kapnak táplálékot, de vannak egyes fajták, melyek megoldották ezt a problémát. — és éveken át kitűnően élnek a fogságban — mert kígyókból táplálkoznak. Ezek között mérges kígyó nincs. A legérdekesebb egy hatalmas zöld, mérgefőgnélküli kígyó, amely kizárólag mérges kígyókat eszik. Nagy mecsben tartják egyes kígyójárta vi-

dékeken ezt a derék szövetséget. En magam is kezembem tartottam egy ily kígyót és le is fotografáltam társaságában. De a nem mérges kígyók között is vannak igen kellemetlen és veszélyes állatok. Az egyik ottlétemkor hihetetlenül vadul támadta meg az egyik butantani alkalmazottat és különös szerencsével sikerült ezt a ritka pillanatot megörökítenem. Bizony a lábszárvédő mentette meg a derék embert egy hatalmas harapástól, amelynek méreg nélkül is igen kellemetlenek a következményei.

Itt kell beszélni a munka másik részéről, melyet a Butantan kifejt és ez a nevelés. Hatalmas propagandatevékenység ez, nem könnyű, ha megdölgödjük, hogy Brazília területe körülbelül olyan nagy, mint Európa és az európai Oroszország együtt és hogy sok helyen alig van közlekedés.

Nevelés — mérges kígyók ellen

Meg kell tanítani az embereket arra, hogyan védekezzenek a kígyók ellen, mit csináljanak más esetén és mit ne csináljanak. Küzdeni kell évszázados babonák ellen is. Így például még nálunk is általános a hit, hogy kígyómarás esetén az alkohol fogyasztása hasznos, holott éppen ellenkezőleg, mindent kerülni kell, ami fokozza a vérkeringést, így az alkoholfogyasztást is.

A Butantan gondoskodik arról, hogy mindenütt rendelkezésre álljon a szérum, hiszen párperces késés és menthetetlenül bekövetkezik a vég és ma már az a helyzet, hogy a legkisebb telepesspatikában, az ország belsejében, úgyszólván az őserdőben, ott van mindenki számára a biztos menekvést jelentő csodálatos Butantan-preparátum.

Amerikai elnökök óriásszobral.

Az északamerikai Dél-Dakota államban levő Fekete hegyekben sziklákból kifaragják Amerika kiválóbb elnökeinek szobrát. A télen abbahagyott munkálatokat folytatják most újra, baloldalon Washington, középpont Jefferson, elnök feje látható, tőlük jobbra Lincoln elnök fejének sziklába faragását kezdték meg.

A női zászlóalj hőse

Parancsra vár a női zászlóalj. — Félelem és szorongás a cári palotában. — Barrikádharc a palota bejárata előtt. — Eldördül az első ágyúlövés az „Aurora” fedélzetén. — A női zászlóalj tragikus sorsa. — Nadjusára még rámosolyog a boldogság...

A. A. Neskoff tábornok emlékirataiból.

Fordította: Fodor Viola

Leszállt az este.

A cári palota, mint valami óriási, ijesztő tömeg emelkedett ki a sötétségből. Alig néhány ablakon át szűrődött ki világosság: ne lássa az ellenség, hogy ebben a hatalmas épületben hol van még élet. A palota monumentális főbejárata előtt azonban égett a nagy ivilámpa és pazar fényt árasztott a palota előtti térre. Erre a vakító világosságra a védőknek azért volt szükségük, hogy a fölkelők közeledését idejekorán észrevegyék.

Komor csend terpeszkedett a térre.

Bent minisztertanács volt. Halálisan fáradt volt már mindenki. Az egyetlen, aki még a védelem kérdésével foglalkozott, a palota parancsnoka volt. De a fejét már ő is teljesen elvesztette. Hiszen a palota olyan nagy, annyi bejárata, oly sok terme van, hogy egy szőzoros értelmében vett védelemhez sokkal több csapatra lenne szükség, mint amennyi neki rendelkezésére áll. Az alsóbb emeletekre már is befurakodott néhány matróz. Bizonyos, hogy a fölkelőknek sikerült már a palota nagyszámu személyzetéből is néhányat a maguk számára megnyerniök.

A parancsnokon kétségbeesés lett urrá. Hon-

nan vegyen ő most újabb megerősítést? Az egész helyőrségben nincs ma már egyetlen megbízható csapat sem. Azok az ezredek, amelyek még nem pártoltak át nyíltan a fölkelőkhez, várakozó álláspontba helyezkedtek. Kereken kijelentették, hogy az elkövetkezendőkben ők csak a nézők szerepét kívánják játszani.

Két katonatiszt lépett most bejelentés nélkül a dolgozószobába és kifogástalan fegyvelemmel tiszteltet.

— Nos mi baj? — kérdezte a parancsnok kedvetlenül.

A magasabbik tiszt előlépett:

— Parancsnok úr! A női zászlóalj rohamosztaga parancsára vár!

Halvány reménységű cikkázott át a parancsnok fásult arcán. A nap sötét óráiban már több ízben gondolt a női légióra, de ezt a gondolatot mindig elvetette. A régi katona önzete és büszkesége fellázadt a gondolat ellen, hogy nőket hívjon segítségül akkor, amikor a férfiak már mind megtagadták a szolgálatot. A tanácsalanságnak ebben a kétségbeesett pillanatában azonban úgy kapaszzkodott az ajánlatba, mint a vízbe fulló a szalmaszálba.

Megszólalnak az „Aurora” ágyucsövei

Ez alatt odaát, a bolsevistáknál lázas tevékenység uralkodott. A napközben kihallgatott reménytelen telefon-beszélgések alapján jólismerték az ellenfél helyzetét s a törzskar épületét az est sötétjében rajtaütésszerűen elfoglalták. Elérkezett a döntő pillanat.

A szembenálló felek rohamra készen várták az elkövetkezendőket.

A cári palota védői most súlyos elhatározás előtt álltak: fenntartsák-e a kivilágítást a palota előtti téren, hogy az ellenség ne tudjon a sötétség védelme alatt közelférkőzni, vagy oltanak ki minden fényt, hogy barikádjaik ne szolgáljanak célpontul az ellenség ágyúinak?

Ebben a pillanatban jobbról is, balról is, gépfegyvertű zudult a palota előtti torlaszokra. Hullóttak a halottak és sebesültek.

A védők a villanykapcsolóhoz rohantak, hogy a fényt kioltassák. Idegbeszítő percek multak el, — a lámpa még mindig égett. Közben a barrikád védői egymásután hulltak el. Egy vezérkari tiszt — a pétervári helyőrség egyik legkiválóbb lövésze — revolvért rántott és rálőtt az ivilámpa magasan függő üvegburkolatára. Az üveg már az első lövésre szilánkokban szóródott szét, — de a vékony szenszálak vakító fényvel égtek tovább. Súlyos feladat ilyen hajszálvékony célt eltalálni, — de a kiváló lövészek végül ez is sikerült.

Fekete éjszaka borult a széles térre.

A helyzet most rendkívül komoly volt. A női légió rohamosztaga az alsóbb emeletről a barrikádra vonult.

Az Aurora cirkáló azzal fenyegetett, hogyha a kormány nem adja meg magát, hajnali három órakor megkezdődik a palota ágyúzása. A palotabéliek ennek ellenére azt remélték, hogy a fölkelők nem folyamodnak ehhez a szörnyű eszközhöz s kimélni fogják ezt az értékes nemzeti vagyont.

Az idegek szétpattanásig feszültek.

Hajnali három óra.

Az Aurora öblös ágyucsöveiből egyszerre fölhasan a levegőt megreszketető hatalmas dörej. Azután ismét csend.

A lövegek a palota saroktermeit — a trónja mosztott cár magánlakosztályát — rombolták szét. Félórával később a matrózok azonnali felté-

telnélküli átadást követeltek, ellenkező esetben az Aurora folytatja a tüzelést s a védőket lemészárolják.

Senki sem hitt már ekkor Kerenszki megmentő segítségében. A külvilággal minden összeköttetés megszakadt. Az egyetlen csapattest, mely még megőrizte nyugalomát és fegyelmezettségét — a női zászlóalj volt. Ez minden tanácskozás és megbeszélés nélkül teljesítette kötelességét. A harcban edzett női legionisták mindenike vonakodás nélkül engedelmessé váltak tisztjeik minden parancsára.

A minisztertanácsban közben beszélték, beszéltek.

A tisztet ez a végső felzárkózás. De cselekedni közülük sem volt hajlandó senki. Egyikük sem hitt többé az ellenállás sikerében.

S ami azután jön, az a vörös rémület.

— Meg kell kísérelni a törzskar épületét az éjszaka folyamán visszafoglalni, különben virradatkor végünk van! — mondotta a parancsnok. Amikor azonban ki akarta jelölni a csapatot a hadművelet végrehajtására: általános vonakodásra talált.

Csupán a női légió vezetője nem emelt semmiféle kifogást. Így történt aztán, hogy a törzskari épület elleni éjszakai támadást a női zászlóalj rohamosztaga hajtotta végre.

Éjszakai roham a bolsevikiek ellen

Vaksötét éjszaka borult a barrikádra, s a cári palota előtti térre. Néhány lépésnyi távolságra sem lehetett látni. Senkisé tudta, hol rejtőzik az ellenség. Talán már egész közel férkőzött a palotához.

Időnként gépfegyver kattogott. A fölkelők nyilván a törzskari épület felsőbb emeleteiről tüzeltek, talán hogy fedezzék a támadókat, akik már a torlaszoknál dolgoznak. Itt-ott csörömpölve szétzúdított egy-egy ablaktábla. Egyébként azonban a tüzelés alig okozott kárt, mert az ellenség a torlaszokat nem láthatta.

A női zászlóalj rohamcsapata utolsó előkészületeket tett a rohamra. Cél: elfoglalni a gárda-

„Mentsetek meg bennünket!”

Hajnali négy óra.

A cári palota egyik ablakánál az ór különös neszre lett figyelmes. Mintha valaki lentről kis földdarabot dobálna az ablaküveghez. Óvatosan megnyitotta az ablakot. Suttogás hangzott fel hozzá:

— Itt a női zászlóalj katonái... Mentsenek meg bennünket!

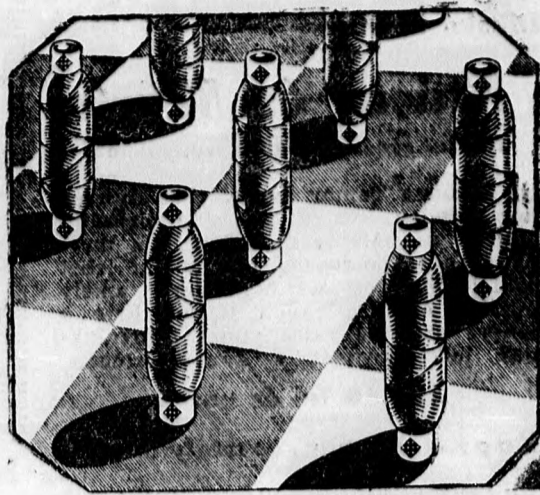
Az ór maga is amazon volt. A legközelebbi tiszthez rohant és jelentette a történeteket. A tiszt az ablakhoz ugrott:

— Hányan vagytok?

— Négyen.

— Menjtek vissza a forlaszhoz, ott majd beengednek benneteket!

— Lehetetlen! Lent, a lépcsőn, matrózok állnak lesben!

Több mint 600 különféle színben

minden szaküzletben kapható

a **Gütermann** varrószelyem. Kérjen mindig **Gütermann** varrószelymet

és vásárlásnál figyeljen a gyári

védjegyére (sakktábla)

és a **Gütermann** névre.

törzskar kisebbik épületét, a forlasztól balra. A távolság nem nagy — alig néhány száz méter. A rohamosztag kisebb csoportokra oszlott, egy-egy csoport öt-hét lövészből állott. Így könnyebben vélték biztosíthatni a vezetést a sötétségben. Az asszonyok fehér zsebkendőt kötöttek jobb karjukra, hogy saját bajtársaikat fölismerhessék. Naidjenov vezette a balszárnyat. Az ő feladata az volt, hogy csapatával a cári palota falának mentén haladjon s a törzskar épületét a tiszt lakásak felől támadja meg.

Suttogva adták ki az utolsó parancsot:

— Csend!... Semmi lövés!... Kézigránátokat készenlétbe helyezni!

A támadóknak zajtalanul kellett a törzskari épület falaihoz eljutniuk, és ott közvetlen közélről az ajtókra és alacsonyabban fekvő ablakokra kézigránátot dobniok.

— Előre! — suttogta a parancsnok.

— Előre! — ismételte halkán több női hang.

A csapat már a barrikád elé nyomult. A hőselkü asszonyok suttogását még tisztán kivehették a zászlósok hátul, a torlaszok mögött. Dörgő szemrehányásként csengett ez a halk női vezényszó s a fiatal férfiak némelyikének bizonyára arcába kergette a vort. Jó, hogy olyan sötét volt az éjszaka...

Az asszonyokat már elnyelte a sötétség.

Néhány pillanatig teljes volt a csend. A férfiak a barrikádon belekémleltek az éjszakába. Semmi nesz... Majd hirtelen éles kiáltás... Egy, kettő, három súlyos robbanás rázta meg a levegőt. Az első kézigránátok. A robbanás lángjánál látni lehetett néhány alakot futkosni szorosan a törzskari épület falánál.

Az asszonyok tehát célhoz értek.

Most pusztító tűz zudult az épületből a barrikádra. Aztán ismét csendbe sülyedt az éjszaka. Csupa rejtély.

Néhány zászlós a fegyveréhez kapott és rohant abba az irányba, ahol az asszonyok eltűntek. Néhány lépés még — s a kövezeten fekvő, két emberi testbe botlanak... Két súlyosan sebesült amazon volt. Hátravitték őket a torlaszok mögé.

A rejtély gyorsan megoldódott: az asszonyok csapdába jutottak. Hogy mi történt társaikkal, arról a sebesültek nem tudtak számotadni.

Az eltűntek sorsa örökre titok maradt.

L. BURGER:

Bölcsőre hulló fények és árnyak

Egy bábaasszony naplója.

Háromnyomatu művészi fedőlap. 340 oldal. Ara 90 lei.

Németül eddig 108 kiadás jelent meg.

Megrendelhető: könyvosztályunknál.

Világsiker:

Blaskó Mária:

Mária és Márta

Bibliai regény serdülő leányoknak.

Ez a könyv Támár személyében minden kor minden leányát szeretné elvezetni Mária és Márta nyomdokain a megnyugvás és boldogság felé. Életut lehet sokféle, de vezérelv csak egy, amely minden életutra ráveti fényét. Erre a fényre szeretné ráirányítani leányainak lelki szeméit e könyv története.

Ara 60 lei és portó.

Kapható: könyvosztályunknál.

reiket s velük a fölkelők nem is sokat törődtek többé. De az egész elszabadult, tajtékzó dühük a női zászlóalj ellen irányult. A katonák és matrózok nem ismertek kegyelmet.

Sohasem lehetett hiteles adatokat szerezni arról, hogyan végezték hősi életüket ezek a még életben talált amazonok. Csak egy bizonyos: hogy ezeknek a csodálatra méltó hősnőknél, akik a pétervári csapatok közül egyedül tartottak ki utolsó lehetőségekig önként vállalt kötelességük mellett, — a szenvedés poharából az utolsó cseppig ki kellett üríteniök.

Naidjenov-Nadiusa — hazatér

De mi történt Naidjenovval?

Szegény, kicsi Nadiusának kalandos módon sikerült egy szenespincén keresztül a cári palota börtönéből kiszabadulnia.

Mirovval együtt később megtalálták a boldogságot a távoli Szibériában, Botskareva hazájában. Irkutek közelében, egy kis szibériai faluban adta össze őket — rövid házasságotra — egy falusi popa. Két hónapig később Nadiusa már elvesztette hűségét élettársát. Kiütéses tifusz ölte meg.

Még egyetlen egyszer életében rámosolygott Nadiusára a boldogság. Vladivosztkában, a nagy szibériai pusztán másként ismét talált egy élettársát Smith, sanfranciscói polgár személyében. Az ő oldalán hagyta el az országot, amelyért s ahol oly sokat szenvedett. Ugy gondolta — örökre. A sors azonban másként akarta. A halál elragadta tőle második férjét is. Egyszerű bolyongott a világban, telve fájdalommal emlékekkel és napról-napra jobban kinozta a honvágy elhagyott hazája után. Míg egy napon, rövid, nyugtalan vándor-élet után elhagyta a nyugalmas német üdülőhelyet, hogy... hazatérjen.

Sok év telt el azóta. S minthogy soha, egyetlen életjelt nem adott magáról, nem lehet kétséges, hogy végleg „hazatért” immár ő is azokhoz a bátor bajtársnőkhöz, akik Krevónál véle együtt indultak rohamra, vagy a cári palotában saját honfitársaik kezét között vérezték el.

(Vége.)

Könyvismertetés**A remekmű halála**

Huzella Odön új könyve

Művészeti irodalmunk kitűnősége, Huzella Odön, szépirodalmi műveinek jelentős sorozata után művészeti tanulmányaival lép a nagyközönség elé. A mélyen elemző látású s avatott tollú műkritikus nem az elvontabb szaktudományra apellál, midőn kötetben bocsátja közre művészeti esszéit. Jól látja művészeti életünknek nagy elmaradottságát, a műszertetre való intézményes nevelés hiányát s elsősorban ebben az irányban akar hatni, fel akarja kelteni könyvével a műalkotások iránti érdeklődést, akár elmúlt századok nagy mestereinek ismertetésével, akár a mai transzylvániai művészeti élet elmaradottságára való rámutatással. Hasztalan keresi a mai ardeali képzőművészetben azt a nagy lángelmét, aki régmúlt századok fénylő példájának nyomdokán a legmaradéktalanabban fejtené ki korunk és vidékünk lelkét. A nagy elődök — Huzella csak a legújabbakat, Barabás Miklóst, Székely Bertalant, Nagy Zsigmondot, Ferenczyt, Réti, Thormát, Iványi-Grünwaldot említi — elvárják a méltó utódot, akiben a transzylvániai magyar lelkiség kiteljesednék. Egyelőre alig lát vigasztaló mozzanatot; nem utolsó sorban a mecénások hiányának tudja be ezt. A hazai mecénások szinte nyomtalanul tűntek el; ha kiállítás nyílik valahol, csak érdeklődők látogatják s nem a vásárlók is. A családi arcképcsarnokok nemhogy gyarapodnának, hanem hovatovább dobra is kerülnek. Mecénások nélkül pedig aligha tud boldogulni a művészeti élet.

Huzella színes és gazdag felsorolásban emlékszik meg az elmúlt századok nagy művészeti mecénásairól. Helyesen mutat rá, hogy a transzylvániai műpártolók a XVIII. és XIX. században inkább anyagi támogatással, mintsem iránymutatással tüntették ki. A vezető társadalmi rétegek jártak elől ebben a tekintetben is. Patachich Ádám báró, a híres oradeai püspök, Teleki Sámuel gróf, a nagy könyvtár-alapító kancellár, a művészetek igaz és lelkes barátai voltak. Haller István gróf egy Gáli István nevezetű ifjú támogatót. Léteai érdekében Döbrentei Gábor fáradozott s maga kérte a magnásoktól — a Bánffyaktól, Bethlenektől, Wesselényiektől, Jósika Miklóstól — a festő támogatására szolgáló forrásokat. Teleki László gróf 1741-ben egy Listard nevű bécsi festővel akarta megfestetni a családi galériát, de a művész hőbortossága miatt összeközlöztek s a „Galeria Telekiana” pusztán terv maradt. Kazinczy Ferenc lelkes műpártolója jól ismeretes: az ifjabb Wesselényi Miklóst is ő vette rá a művészetek támogatására. Az oradeai püspökök közül Ipolyi Arnold, Schlauch Lőrinc és Széchényi Miklós gróf tevékenységét méltányolja Huzella Odön. Megemlíti Gyöngyössyt is, a híres baia-marei cukrászt, akit a „magyar Ragnau” néven becéztek a kolónia vezető mesterei. Nemcsak kiállításokra engedte át üzletét, hanem pénzzel és élelemmel támogatta a festőket. A zarápart város mai szomorú állapotáról különös

melegséggel ír Huzella Odön, akinek a nagy hírű telep sorsa legbensőbb szívügye. Ezzel kapcsolatban hívja fel újra a figyelmet a Transzylvániai Műpártoló Egylet megalapításának fontosságára. A még meglévő anyagi erőket egységes vezetés alatt kellene összefogni s vándorkiállítások szervezésével talpra lehetne állítani roskadozó képzőművészetünket. Mert mecénások nélkül művészeti életünk fellendülése hiú ábránd marad.

Huzella a régi nagyok példájával akar hatni a kortársakra. Vonzóan és szemléltetően megírt tanulmányokban emlékszik meg az elmúlt századok nagy mestereiről. Kitűnő portré rajzol Mátyóki Adámról, a „Nagyságos Fejedelem” udvari festőjéről, Székely Bertalánról, Böhm Pálról (1838—1905), a táj- és zsánerképek szerelmeséről. Kelety Gusztávról, a múlt század végi magyar művészeti élet mindenható tekintélyéről centennáriuma alkalmából emlékszik meg Huzella Odön. Melegen írja le Endrey Sándor, a nagynevű oradeai születésű arcképfestő élettörténetét, Paál László karrierjét és szomorú tragédiáját. Defregger-ről, Moritz v. Schwind-ről emlékszik meg ezután s a marburgi Szent Erzsébet-templom hetven év előtti alapító letételével kapcsolatban a korai gótika történetéből közöl érdekes adatokat. Andrea del Verocchio, a nagy reneszánsz-mester, a négyszáz éve halott Correggio, a 350 éve született Franz Hals életrajzát is adja. Gazdag fejlődéstörténeti ismereteivel vázolja a szerző a karácsony ünnepének képzőművészeti ábrázolását, az ókeresztény katakombák falfestményeitől egészen Réti István „Bohémei karácsony”-áig. Az egyházművészet többi főtémái, a Madonna-ábrázolás, a húsvét, a Három Királyok kerülnek Huzella tollán a művészeti fejlődés távlatába. Megemlíti a síremlékek művészetéről is. Az újabb művészeti eseményekből a kinnai katolikus művészet magas fejlettségére mutat rá a sanghaji kiállítás nagy sikerével kapcsolatban. Végül az egyik transzylvániai templomban felfedezett hat gyönyörű Maulbertsch-kép történetét mondja el s két reprodukciót is közöl. A képeket tudvalevőleg Vorbuchner Adolf püspök éles szeme fedezte fel s az ő áldozatkészsége mentette meg a pusztulástól az egyetemes művészettörténet számára.

Huzella Odön díszesen kiállított s gazdagon illusztrált könyve felemelő és lelkesítő olvasmány mindazok számára, akik szívből még nem halt ki egészen a művészetek szeretete. Nagy nevelő és izlésefejlesztő missziót teljesíthet ez a gazdag tudással és nagy szeretettel megírt tanulmányosorozat; a művészetek történetének közelebbi ismerősi is csak okulásallal élvezhetjük az új szempontok szerint csoportosított fejlődéstörténeti vázlatokat. A sok kiadatlan kép is Huzella Odön érdemét emeli.

Mi csak a könyv címével nem érthetünk egyet. Huzella Odön nyilván azt akarta jelképezni, hogy a művészet s végső célja, a remekmű, még csirájában elsorvad, ha nem áll mellette a társadalom, a műpártolók, egyezőval a nemzeti közösség támogatása. De az egész könyvet mégis a hit, a lelkesedés szelleme lengi át; Huzellának is szent meggyőződése, hogy a remekmű, ha egyszer létrejött, többé el nem pusztulhat, mert erősebb, mint a halál — a remekmű maga a halhatatlan élet. (A könyv a „Minerva” kiadásában jelent meg.) Dr. Biró József

Európai szellem

Írta: Heszke Béla

Kétségtelenül hízelgő elismerés, ha valakiről megállapítják, hogy „európeér”. Igaz, hogy manapság inkább örvendenek az emberek, ha jó sport, vagy üzletembernek ismerik el őket, de ez a sajnálatos jelenség nem jelenti még, hogy korunk ideálja ne a „homo estetiens”, az „európeér” legyen. A kollektív megmozdulások zürzavarában az európeér ideáltípus úgy áll, mint a sziget. Ő volt egy ideig az úgynevezett „művelt magánember”, akinek egész kortörténeti ereje függetlenségében állott. Független volt pártoktól és osztályoktól. Független volt a politikai hatalommal szemben. Izlése kormányzott színpadot és irodalmat. Neki írtak regényt a világirodalom írói. Neki építettek szállodát a svájci hegyek tövében. Neki találták ki Páneurópát és a színes gallért. Neki díszített fel pultjait a könyvkereskedő s az ő kedvéért foglalta dióhéjba Wells az emberiség történelmét. Ő volt a premierközönség, amely „szívesen fogadta a darabot”. Ő gyűjtött exlibrist és illuziót. Ő megértette a romantikusok „mal du siècle”-jét és Schubert neki komponálta a II-moll szimfóniát. De hol van a tavalyi hó? A magánember, a maga függetlenségével, az individualizmus történeti fejlődését magában foglaló százados életével, kezd felőrlődni a mai konjunkturák malomkövei között. S ennek ellenére az „európeér” mégis él. Élnie kell, mert

Európa még ma is nagy valóság s vajjon kinek fognak írni verseket a „halkszavú s halksókú” költők, ha nem neki? Az elfogultságtól viharzó szenvedélyes tülekedés zajában ki fog jőzani és higgadt hangot hallatni, ha nem ő? Vajjon ki fogja vallani a „Homo sum, et nihil humanum a me alienum puto” elvét a mai embertelenségben, ha nem ő?

Az európeér az igazi európai szellem létének a letéteményese. A szellem, amelyet képvisel, többszázados valóság, amelynek igazságáról lép-telnyomon meggyőződhetünk s annak léte annál szembetűnőbb, ha például az amerikai szellemmel hasonlítjuk össze. Brüsszelben nemzetközi diákkonferencián laktam s egyszer lakótársaimmal a városi múzeum felejtethetetlen szépségű Rubens képeit nézegettük. Jellemző az amerikai egyetemi hallgatók, s egyben egész „fajuk” gondolkodására, hogy nem a flammand mester alkotásainak mérhetetlen szépsége ragadta meg elsősorban őket, hanem folyton az iránt érdeklődtek, hogy vajjon mennyire kerülhet ez vagy az a vászon, s a horribilis összegek hallatára folyvást nőtt a csodálatuk és a legdrágábbnak mondott kép előtt hosszabban állodogálva, azt egyuttal „legszebbnek” is nyilvánították. Beszédese példája ez a tény az igazságnak: az európai szellem elsősorban kvalitásérzék, az ismeretnek ez a kifinomult megnyilatkozási formája, amelynek alapja évszázados hagyomány. Hagyomány, amelynek alapjait Plátók, Danték, Goethék és Bergsonok rakták le. Az európai szellem létét mi sem bizonyítja jobban, mint az a döbbenetes minőségbeli fölény, amely-

ben az amerikaitól különbözik. Ennek a szellemnek a szülője a kereszténység és fejlődésének útja a kezdeményező és teremtető hatalmas köveivel van kirakva. Keresztényi eredetéből kifolyólag ideálisztikus s minden hagyományban való gyökerezettségében mindegyre megújuló. Mennyire találó emlékeznia a francia mondásra: „Plus ça change, plus c'est la même chose.” Minél többet változott, a változást fejlődésnek véve, ez a szellem annál inkább annak maradt, ami volt. A környezet is kedvezett neki. Az európai Nyugat a földkerekség egyik legideálisabb helye egységes és időtálló szellem kialakulására s ezért a valóságban ez a szellem egyenlő a nyugateurópai szellemmel, vagyis minőség, hagyomány és alkotóerő. Igen, ez a három tényező határozza meg ezt a szellemet, amelynek alapja filozófiai vonatkozásban a keresztényi gondolat, az irodalomban Valéry „poésie pure”-je és a metafizikainak felsőbbeségét és lényegességét kihangsúlyozó Claudel „oeuvre” s a tudományban Newtonok, Curick és Pasteurok szentalitása világítja be a Gondviseléstől eddig elrejtett területeket.

Közhely már, az európai szellemnek veszélyeztetett voltáról írni. De válságos időkben a hit ragadja az embert új élet szengését jelentő reménységek felé. S amidőn az európai szellemről beszélünk, egyben annak velejárójaként a hitet is, mint elengedhetetlen kell megemléznünk, mert akkor bármennyire sötét kérdőjelel rajzolódna hervadásos jelenünk égére, még csak virágbapattan az örökös megújulást szíli bizalom.

Megtalálták Zete király kincseit

Odorheiu, május hó.

Zetea, odorheiumegyei nagyközségtől észak-keletre, félóra járásnyira. 812 méter magasságban emelkedik Zete hun királynak messzire tekintő vára. Erről a várról Orbán Balázs a Székelyföld leírásában, Mikszáth Kálmán pedig Magyarország lovagvárai című könyvében színes mondatát regél.

A monda Zete királynak, a büszke pogány főúrnak gögösségéről, elbizakodottságáról szól. Amikor a kereszténység tanítása a Hargita alá is eljutott, a keresztény vallást felvette Zete király szelidlelkű fia és kérte atyját, hogy ő is térjen a keresztény vallásra, mert különben Isten büntetése utól fogja érni. Az atya nem hallgatott nemeslelkű fiának kérése, figyelmeztető szavára, sőt a keresztények Istenét durva, szitkozódó szavakkal illette. Isten pedig megmutatta, hogy őt nem lehet büntetlenül káromolni. A gögös és Istennel dacoló király vára elsüllyedt s annak romjai magát a királyt is két leányával együtt oda temették. Istenben hívő fia pedig minden veszedelem nélkül ugratott le a vár fokáról fehér talpos lován a Küküllő völgyébe, ahol lova patkójának nyomát egy nagy kővön a legújabb időkig mutogatták.

A néphit szerint Zete várának kapui minden hetedik évben megnyílnak s akkor nemcsak a tündér királyiányokat lehet meglátni, hanem kincseit is lehet kihozni onnan.

A legenda szerint mintegy százötven esztendővel azelőtt történt, hogy egy Botházi nevezetű férfi, mikor Szentgyörgy napján a várkapu megnyílt, bement a várba, hogy kincset hozzon magával. Meg is töltötte kalapját színtűl, de amikor távozott, a királykisasszonyok a várkapuval a sarkát odacsíptették azért, hogy a megengedettnél több kincset akart magával vinni. Botházi megsántult s attól kezdve csak „Sánta Botházi”-nak hívták.

A minap éppen akkor, amikor a Botháziaiaknak egyik sárja esküvőjét tartotta, szülőfalumban: Zeteán voltam és hosszasan elbeszélgettem atyámfiaival a régmúlt időről, a szép gyermekkorról és az akkor hallott színes mesékről.

Beszélgetésünk során megkérdeztem Bálint öcsémet: hát még mindig keresik a Zete király kincseit?

— Oh dehogyan! — volt a felelet. — Megtaláltak már!

— Hát hogyan? Hiszen ezeröttszáz esztendő óta annyian keresték már és az egy Botházium kivil még senki sem tudott bejutni a várba, de ő szerencsétlenül járt.

— Hát úgy, kedves bátyám, hogy az ősi székely anyaváros tanácsa elhatározta, hogy fő utcáit gránitkockákkal kövezi ki és hozzánk fordult, hogy Zete várában nyitánánk kobányát erre a célra. Közbirtekosságunk az ajánlatot szívesen fogadta s engedélyt adott Zete várának kiemelésére. Már a munkálatok hosszabb idő óta folynak, robbantják a sziklákat, készítik a kemény gránitkockákat s a fuvaroszekerek hosszú sorban szállítják Odorheiuira.

— Hát ez a kincs, mert haszonhoz jutott a közbirtekosság, haszonhoz, kereseti forráshoz, megélhetéshez a nép.

Szóval, ha munka árán is, de megtaláltuk Zete királynak annyiszor emlegetett mesés kincseit.

Én pedig, visszatérve a székely anyavárosba, naponta gyönyörködöm abban, hogy Zete király kincsein, a szép gránitkockákon milyen vígan száguldanak a gépkocsik...

Igy foszlanak szét a legendák és így lesz a mesékből szétfeszülő aranyfűst a jozau nappalok illúzióttépő, rideg valóságában...

B. L.

KERESZTREJTVENY

15. (258.) szám.

Beküldte: ifj. Zakariás I. István

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17										
a	r	t	o	e																						
18	m	a	r	i	s			19	e	s	k	e	r		20	a	n	c								
21	a	g	i	r	e			22	n	i	a			23		24	i	s	z	t	e					
25	y	e	r	m	e			26	c	s	s	e	d	e		27	h		28	b	c		m			
29	m	a	l	y	e	s	d	i	c	k	ö	k	e	t		30										
31	s	e			32	g	d	e	n		33	h	o		34	i	d	n		35		36	t	e		
37	a	s			38	e	m	a		39	p	o	k		40	a		41	i	a		42		43	a	
					44	e	s	e		45	k	a	m	a	p	e		46		47	o	r	ü	ö	k	
49	50				51	g	a	n	a	y	i	a	n	o	s		52		53	m	e					
54					55					56					57	f	a		58	59	l	e	o	n		
60					61					62					63	r	i	a	d	a	t					
64										65	66				67											
72	73				74					75	e	s	a	t	a	r		76	o	c	ö		77	t	m	
78	79				80	d	a	m		81					82	a	l	a	n		83	t	n		84	t
85	h	a			86	o				87	t	n	a	y												
89	e	s			90					91	t	h														
92	r	i	m	e	d					94	a	n	d	n	i	s		95	t	e	l	e	l	e	r	
96	w	a	t	a	r					98	o							100	e	y	d	e	n	e		

Megjelölésül beküldendő: Vízszintes 1., 7. + 29., 51., 75., 86. Függőleges 1., 6., 39. és 66. sorok. Beküldési határidő: május 20.

Vízszintes sorok:

1 A vízsz. 51. dramaja (ékezettel). 7 A vízsz. 29-en folytatva a vízsz. 51-nek egyik verséből 2 sor idézet. 18 Leány becenév + tonet. mássalhangzó. 19 Esernyőben van. 20 Franciaul. elfojtott harag. 21 Abafi Lajos író igazi neve. 22 Idegen vadkan mutató szóval. 23 E-vel; mo ár teszi. 25 Kicsinyességek. 28 Litvánia legnagyobb folyója. (ford.) 29 A vízsz. 7. folytatása (s = k.) 30 Magyarul: Teged. 31 Egységben van. 32 Két hegedűhur neve + rag. 33 Szomorúban van. 34 Vad növény. 36 K. t. g. 37 Romai pénz. 38 ...gyűlet; öt-vozet. 39 Hadikikötő. 41 Vízjárni főú. 43 Fonetikus mássalhangzó. 44 Fonet. mássalhangzó + román birtokos névmás. 45 Egyszerű divany. 47 P-vel görögül: Likacs. 49 Hirtapiró és író neve és keresztnevének első betűje. 51 Epikus és lírai költő neve. 52 Zelm betűi keverve. 54 Vegyes és mineralógus neve. A-val; utonálló. 56 Idegen személys névmás. 57 Növény. 58 Gimnóvidítés + idegen fiúnev. 60 Hivatkozással a Szentírásra a papok mondják. 63 Hajnalhasadás (ék. törtéssel.) 64 Folyó tárgyesetben. 65 Kettős mássalhangzó. 67 A-val közben magyarul: Felszólamlás. 68 Király neve. Stuart Maria fia. 69 Búbaj. 71 Lassú zene mássalhangzó. 72 Finom megszólítás. 74 Hiányjeles időhatározó szó. 75 A vízsz. 51-nek ismert eposza, melyet Zalán futása nyomán írt. 76 Lörebor magánhangzó. 77 Igézős. 78 Ipari növény. 80 Európai nép (ékezettel). 82 ...ik, nyugati gót király neve. 83 L. t. u. 84 Rag. 85 Kémiati professzor neve. 86 Történelmi ballada címe (utolsó betű nem kell.) 89 L-tel; a vice néha ilyen. 90 Ingadozó. 91 Ruhadarab (ford.) 92 Arcod.

94 Fiu becenév. 95 Vissza: Z. n. + európai nép. 97 Villamos kísérletekkel járó eső. 99 Portugál gyarmat (harmadik betű nem kell.) 100 Ilyen palack is van.

Függőleges sorok:

1 Ötödik betű nélkül; a vízsz. 51. alkalmi szindarabja. 2 Utolsó betű nélkül; ripacsos (ék.) 3 Angol kártyajáték (e = d.) 4 Nyíró betűi keverve. 5 Ilyen kereskedő is van (ék. törté.). 6 S. kezdőbetűvel; a vízsz. 31. igen szép hazafias vers. 8 A jénai optikai intézet alapítója neve (e = s.) 9 Eva. 10 Nyírfából sajtolt zsíros folyadék (e = r.) 11 Ős p. 12 Idegen személyes névmás. 13 Német sokszűrűző szócská. 14 Első betű nélkül; Itzenyay Kalmán író neve. 15 Művész kezében alkotó eszköz (ék. tört.). 16 Budapesti sebészprofesszor neve. 17 Szöveteg franciául. 22 Idegen tagadó szó. 23 G-vel; mesél. 26 Kedv betűi keverve. 27 Muzsa. 35 Vissza: Parancsban van. 38 Ilyen mezogazdasági eszköz is van (ékezetel). 39 Vezetéknév, főhadsegéd neve és keresztnevének első betűje. 40 Ardeali fejedelm. 42 Balaton a nota szerint. 45 Nagyközség Heves megyében (ford.) 46 Királyné. 48 A franciák gyászos helye. 50 Ez meg a zsidók emlékeztető helye (ford.) 53 E-vel; könnyű selyem. 55 Első betű utolsóbetűinek tevé. földalatti rovarvő emfős. 59 Vissza: a vízsz. 51. kisebb verse + két azonos mássalhangzó. 61 Rag (ford.) 63 Belső szerv, falusiasan kiejtve. 65 Csalfa, ravasz. 66 A gonoszok fejedelmének munkái. 69 Sémimirevató (t = p.) 70 Nyajas (hibás ékezetel). 73 Súlyossá tesz. 77 Kommunista vezér neve. 79 ...si; szerb kártyajáték. 81 Idegen tagadó szó. 83 Gá... 84 Szegedi jogi professzor neve (ford.) 87 Lat keverve. 88 G. h. s. 93 Egi test. 96 Férfi név. 98 U-vel; elődsi.

14. sz. keresztrejtvényünk helyes megfejtése:

A szegény püspök meg, hogy hozza a lélek gazdagságait. Mailáth G. Károly, Ardeal püspöke. Műveit névét örök fény öveze.

Helyesen megfejtették: Zonda Magda, Rombauer Tivadar, dr Zakariás Jenőné, Zakariás Tibor, özv. Záknoffy Antalné, Benedek Juli, Misztrik Kató, Dombrády Ferenc, Sréter János, Karikás András, Pete Tibor, Solyom Teréz, Zápor István.

A megfejtett sorsoláson a könyvet Karikás András nyerte meg. Elküldöttük.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák. minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg- meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — polgári árak!

KÖZGAZDASÁG

Emelkednek az árak

Aradról jelentik: Esztendő óta nem volt olyan gyenge a húsvéti piac, mint az idén. A kereskedőknek nem a vételkedv hiányával, hanem az egyre csökkenő vásárlási lehetőségek nehézségeivel kellett szembenéznük. Április hónap első napjai az emelkedés jegyében állottak, mert az új közterhek kedvezőtlenül befolyásolták a piacot. Az egész országra vonatkozó kimutatás adatai szerint elsősorban a kávé, a ruházati cikkek és a cipőkészítmények áremelkedését idézték fel az új illetékek, közvetett okok miatt pedig a huzárak drágultak meg.

Az Argus című fővárosi lap havonként elkészített adataisortosítása szerint bucaresti viszonylatban a következőképpen alakultak az árak a Viator rendszerű számítás alapján: Áprilisban 36.95-ször drágább volt az élet a fővárosban, mint 1918. augusztusában. Márciusban az árak 36.67-szer, februárban 36.33-szor, januárban 35.72-szer, februárban 36.33-szor, januárban 35.72-szer haladták meg az 1918. augusztusi ár-

színt. Az elmúlt év novemberében és decemberében változatlanul ugyanaz volt az árnívó, mint az év januárjában. Nyilvánvaló tehát, hogy ez az év a biztos drágulás jegyében áll, ami csupán sem kedvező a kereskedelmének sem, mert nem jelent nyereség-többletet, ellenkezőleg a vásárlási lehetőségek lemorzsolódását hozza magával.

A részletes kimutatás adatai szerint az élelmiszer-cikkek közül áprilisban a kávé, tea, hús és hal árak növekedtek, egyéb közszükségleti cikkek, a ruha és a kabát árak drágultak, a többi ruházati cikk változatlan maradt. Érdekes, hogy a „különböző” gyűjtőnév alatt csoportosított árucikkek index-száma csökkent, mert az idesorozott papíráruknál esőkenés mutatkozik. A kimutatás bucaresti viszonylatban készült, de természetesen nem elszigetelt jelenségekről számol be, mert bizonyos eltérésekkel, de országos érvénnyel áll a tétel: a drágulás folyamata sajnos, nem szakadt meg.

A kisantant-államok vámtörvényeinek egységesítése a megvalósulás előtt

Bucurestiből jelentik: A kisantant-államok együttműködési tervének egyik fontos pontja a három állam vámtörvényeinek egységesítése. Ez a terv, amelynek megvalósítása a legnagyobb jelentőséggel bír a három állam gazdasági életére, tanulmányozás tárgyát képezi és az érdekelt államok kormányai megtették a szükséges gyakorlati intézkedéseket, hogy az egységesítést a legjobb feltételek mellett hajthassák végre. Az előkészület gyakorlatilag úgy történt, hogy egy jogszabály szakértő több hónapig a csehszlovák vámigazgatóságnál dolgozott, míg ugyanakkor a csehszlovák szakértő a belgrádi vámnál teljesített szolgálatot. Jelenleg Bucurestiben tartózkodik egy csehszlovák vámtörvényi szakértő, hogy a román vámtörvényeket megismerje és legközelebb a fővárosba érkezik a jugoszláv megbízott is. A román vámigazgatóság pedig Prágába és Belgrádba küldi el szakértőit, hogy hasonló tanulmányokat végezzenek. A vámtörvények egységesítésének tervét a kisantant gazdasági tanácsának jugoszláv bizottsága készíti elő a jugoszláv szakértők közreműködésével. A tervet valószínűleg a jövő év februárjában kerül a gazdasági tanács elé, de még ebben a hónapban,

vagy júniusban megküldik tanulmányozás céljából az érdekelt országok szakértőinek. A tervezet előkészítői a csehszlovák, osztrák és lengyel vámtörvények megfelelő intézkedéseit is figyelembe vették, de természetesen tekintettel voltak a nálunk érvényben lévő vámtörvényekre is. A válomásra vonatkozó törvények egységesítése, mert a vámrendszer egységesítéséről nincsen és egyelőre nem lehet szó, számos nehézségekbe ütközik. A három szövetséges állam vámpolitikája és adminisztrációs előírásai ugyanis különböznek.

Május 15-én esedékes az újabb konverzió, részlet fizetése

Mennyit kell fizetnie a falusi és a városi konverziós adósoknak?

A konverziós törvény szerint ez év május 15-én válik esedékessé a hatodik konverziós részlet. Ez a részlet abban különbözik az első négy részlettől, hogy a mezőgazdasági adósok most már tőketörlesztést is tartoznak eszközölni; ezért ez a részlet valamivel nagyobb, mint az első részletnek összege. A városi konverziós adósok május 15-iki esedékessége azonos az eddigiekkel.

A konverziós törvény végrehajtási utasításához mellékelt törlesztési táblázat szerint a konverziós adósoknak 1937 május 15-én a következő összegű részleteket kell megfizetniük:

A lecsökkenített tartozás	Fizetendő részlet	
	mezőgazdasági adósok által	városi adósok által
1.000	39.52	67.22
1.500	59.27	100.82
2.000	79.03	134.43
2.500	98.78	168.04
3.000	118.53	201.64
3.500	138.28	235.25
4.000	158.03	268.86
4.500	177.78	302.47
5.000	197.53	336.08
5.500	217.28	369.69
6.000	237.03	403.30
6.500	256.78	436.91
7.000	276.53	470.52
7.500	296.28	504.13
8.000	316.03	537.74
8.500	335.78	571.35
9.000	355.53	604.96
9.500	375.28	638.57
10.000	395.03	672.18
10.500	414.78	705.79
11.000	434.53	739.40
11.500	454.28	773.01
12.000	474.03	806.62
12.500	493.78	840.23
13.000	513.53	873.84
13.500	533.28	907.45
14.000	553.03	941.06
14.500	572.78	974.67
15.000	592.53	1008.28
15.500	612.28	1041.89
16.000	632.03	1075.50
16.500	651.78	1109.11
17.000	671.53	1142.72
17.500	691.28	1176.33
18.000	711.03	1209.94
18.500	730.78	1243.55
19.000	750.53	1277.16
19.500	770.28	1310.77
20.000	790.03	1344.38
20.500	809.78	1377.99
21.000	829.53	1411.60
21.500	849.28	1445.21
22.000	869.03	1478.82
22.500	888.78	1512.43
23.000	908.53	1546.04
23.500	928.28	1579.65
24.000	948.03	1613.26
24.500	967.78	1646.87
25.000	987.53	1680.48
25.500	1007.28	1714.09
26.000	1027.03	1747.70
26.500	1046.78	1781.31
27.000	1066.53	1814.92
27.500	1086.28	1848.53
28.000	1106.03	1882.14
28.500	1125.78	1915.75
29.000	1145.53	1949.36
29.500	1165.28	1982.97
30.000	1185.03	2016.58

Ezen felül a tőkeösszeg arányában emelkedik az esedékes részlet összege.

A kisantant államok külkereskedelmi forgalma az év első negyedében

Prágából jelentik: A csehszlovák kereskedelemügyi és iparügyi minisztérium közzétette az év első negyedéről szóló külkereskedelmi kimutatás adatait. Amint az egyes adatokból kitűnik, Csehszlovákia külkereskedelmi forgalma jelentős mértékben növekedett. Az adatok szerint, a Románia felé irányuló csehszlovák kivitel ötvenmillió csehszlovák koronával, a Romániából Csehszlovákia felé irányuló kivitel pedig hetvenmillió csehszlovák koronával emelkedett. Ugyanezen idő alatt a Jugoszlávia felé irányuló csehszlovákia huszonhétmillió csehszlovák koronával növekedett, a Jugoszlávia felé irányuló csehszlovák kivitel viszont tizenötmillió csehszlovák koronával csökkent.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavankint 3 lel, vastagabb betűvel 4 lel. Legkisebb apróhirdetés ára 20 lel. (Az állástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény). Cím a kiadóban 10 lel.

Lakás

Kiadó
egy és kétszobás lakás. Oradea, Str. Codrilo 11. Strand mellett.

Kiadó
2 szobás mellékhelyiséges lakás, használt jégszekrény eladó. Oradea, Leaganului 12. sz.

Kiadó
butor leraktározás céljára egy száraz, tiszta szoba. Oradea, Strada Wilson 25.

Különféle

Rövid
bécsi gyártmányú fekete zongora bérbeadó. Cím a kiadóban.

Eladó:
egy kihúzható ebédlőasztal, nagy tükör sima keretben, kis jégszekrény, székek és képek. Oradea, Str. Millerand 3. l. emelet jobbra.

Öthont talál
teljes ellátás és lakással egy szerény igényű római katolikus vallású, egyedül álló 40-55 éves iparos, portási minőségben. Jelentkezni lehet: Oradea, Str. I. C. Bratianu 24. sz. Szent László menedékházban.

Házvezetőnőnek
v. nevelőnőnek ajánljuk (vidékre is) főzni és varrni tudó közepes korú német uriaszony. Ajánlatokat „Szerény igényű” jellegre a kiadóhivatalba kér.

Maludiné Babits Nusi
varrodáját Str. Ciorgariu 37-ről Str. Academia 8-ra helyezte át.

Adás-vétel

Eladó
fikusz és filodendron dísznövények. — Cím Szabó, Reg. Rerdinano 51. szám.

Hálószoba
és különféle butorok eladók. Megtekinthető 5 óráig. Oradea, Strada Moldova 45.

Kitűnő hangu hegedű
eladó. Oradea, Strada D. Pompeiu 81.

Eladó
háromszobás, komfortos magánház, haláleset miatt sürgősen. — Oradea, Academia-u. 2.

Rövid bécsi
gyártmányú zongora eladó. Oradea, Str. Lahovari 8. sz.

2 db hármás
országosmértű méhkapta eladó. Oradea, Strada Closea No. 1.

Husipari gépek
és sonkaszeletelő, eladók. Barátky, Oradea, Str. Fabricelor 31. sz.

Férfi és női
fehérnemű varrást és javítást vállalok. Oradea, Str. Ion Chica 24.

Alkalmazás

Sofőri,
inkasszánsi, raktárnoki vagy gépkezelői állást vállalnék, megtekinthető képesítéssel. Garanciát is nyújthatok. Cím a kiadóban.

ORVOSOKNAK, KOZMETIKUSOKNAK, GYÓGYSZERÉSZNEK ÉS DROGUISTÁKNAK EGYARANT NÉLKÜLÖZHETETLEN!

A kozmetika

a gyakorlatban, különös tekintettel a terápiára és a

kozmetikumok előállítására.

Írta: dr. Cholnoky László egyet. tanárségéd. 144 ábrával.

Ismerje meg az eddig titokolt recepteket és kezelési eljárásokat, amelyek felbecsülhetetlen értékűvé avatják ezt a kitűnő szakmunkát. A receptek és gyógyeljárások menetének, a receptek elkészítésének stb. leírása, oly részletességgel és pontossággal történik, amelynek gyakorlati értékei valóban nélkülözhetetlenek és pótolhatatlanná teszik e kitűnő művet minden kozmetikus számára.

A könyv ára: 565 lel és portó.

Kapható: Könyvosztályunknál.

Megyesi Schwartz Antal dr.

Az isteni kegyelem Anyja

„Elmélkedések Szűz Mária kegyelmi életéről.”

Ara 90 lel és portó

Kapható: könyvosztályunknál